

השורות המסתוריות במחברתו של
הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל

לקראת שבוע מלכתא

dirshu@dirshu.co.il לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 273

פנינים לפרשת אמור

במוצאי מנוחה פרצה שריפה בבית האסורים, או אז - 'בקעה מצאו' היהודים ה'יושבים' - והחלו לרקוד סביב לשונות האש ושוררו 'בר יוחאי... תורתו מגן לנו... היא מאירת עינינו... הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי'. למחרת היום הודיע להם מטעם השלטון, כי עקב השריפה הרי הם משוחררים לביתם...

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א - "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו"

בשנת תרצ"ה ביקרו בארה"ק בני הרה"ק ה'אהבת ישראל' מו"ז'ניץ זי"ע (בעודו בחיים חיותו) ועלו למירון בל"ג בעומר, ומפני הדוחק והצפיפות ששררו במערה הכריזו "מאכט'ס פלאץ פאר די וויז'ניצער קינדער" (פנו מקום לבני הרבי מו"ז'ניץ), בכדי שיוכלו לגשת אל הציון. צעקה זקנה אחת: "אצל רבי שמעון כולם נחשבים כבנים". ה'אמרי אמת' נהנה מאד מדבריה, והיה חוזר עליהם שכולם כבני רבי שמעון... (והרי ידוע שרחמי האב על הבן אינם תלויים בהתנהגות הבן, אם היא ראויה או לא, בכל אופן אפילו אם הוא 'מן הפחותים' תגבר אהבת אב על הבן).

כבר הבאנו דברי חז"ל (פסחים נא:): "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בין בפניו ובין שלא בפניו". ומלבד מה שנתבאר כי כוחו של רשב"י רב להשיע, אף לאותם הנמצאים שלא בפניו, אז נכלל בזה עוד כי ניתן 'להיות' ולהשתטח על ציונו הק' של רשב"י, גם אם נמצא בגופו שלא בפניו, והוא על ידי הלימוד במאמריו.

וכדאיתא בגמרא (יבמות צז.): "אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב 'אגורה באהל' עולמים', וכי אפשר לו לאדם לגור בני עולמים? אלא אמר דוד לפני הקב"ה: 'יבוננו של עולם, יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה, דאמר רבי יוחנן משום רשב"י, כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפי בעולם הזה - שפתותיו דובבות בקבר'".

וכך כתב הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זצ"ל: "מי שהוא מחמת אונס וחולשה, וקשה לו לעלות למירון ביום ל"ג בעומר, או הדר בחוצה לארץ, ילמד בזה הספר מאמרי הרשב"י, וישמח במקומו בשמחת הילולא דרשב"י, ויוושע גם כן".

וביאר ב'יערות דבש' (ח"ב דרוש ז) וז"ל: "כשאומרים דבר שמועה מפיו, אז נשמת צדיק מתלבשת שם בלומדים ועומדת שם... ולכך שפיר אמרין שדוד המלך דר בב' עולמות: א. עולם הנצחי, ב. בזה העולם - בלומדים האומרים דבר שמועה מפיו, עכ"ל. והיינו שעל ידי שעוסק במאמרי רשב"י, זוכה הוא שרשב"י בעצמו יבוא להתחבר עמו ולשכון בו, בשעה שמזכיר את מאמריו ומדובב את שפתיו.

סיפר הרה"ק הדברי שמואל ז"ע, ממה שהיה בעת ביקורו בצעירותו במירון בל"ג בעומר: אשה עשירה אחת באה לציון הרשב"י, לבקש מרשב"י שימליץ טוב עליה, כי שלחה אניה בלב ים מלאה בסחורה יקרה, וביקשה שיעבור הכל בשלום ותרוויח במסחרה.

בגישה אל הציון, שמעה קול אשה ענייה מבקשת לחם לפי טפיה, ומעות לנישואי שתי בנותיה... פנתה אליה העשירה בשאלה: "לכמה מעות הינך נצרכת?". ענתה: כך וכך. מיד הוציאה העשירה מכיסה את כל הסכום ונתנה לה ככל צרכה, ובוזה הסתובבה אל הציון ואמרה: "רבי שמעון! הנה זאת האשה פעלה כל משאלות לבה, אנא עזור לי גם כן... ותפעל בשמים ממעל, שתהיה לי שמירה עליונה על נכסי ועל הספינה השטה בים הגדול..."

והיה הדברי שמואל מפליא בדבריו, כי אותה עשירה לא פנתה לאמור: 'ענני אלוקי בזכות הצדקה הגדולה שעשיתי עתה', אלא באמונתה ביקשה שזכות הרשב"י תעמוד לה, כי לא יוכל רשב"י להחזיר פני שואליו ריקם ('מזקנים אתבונן').

מעתה יראה כל איש באשר הוא, למלא את האי יומא קדישא לעסוק בתורתו של רשב"י ובאידרא קדישא, או באמירת תהלים, וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו, בין בפניו ובין שלא בפניו. הא למה זה דומה, לרופא שעשה מעשה מרקחת לחולי מסויים, והוא שולח תרופה זו בכל קצוות תבל, והדבר פשוט, שאף אם יעמוד הרופא במקום אחד, והחולה יטול את הרפואה בסוף העולם - יזכה הלה להתרפא, והכי נמי מצודתו של רשב"י פרוסה מסוף העולם ועד סופו, וכל מי שיטול 'תרופותיו' יתרפא ברוחניות ובגשמיות, ו'תרופות' אלו הינן החיזוק בכל ענייני התורה ועבודה ויראת שמים, וע"ז יזכה להיוושע בכל משאלותיו לטובה.

ראה נא בנוהג שבעולם, מעמידים בכל ארץ ועיר בנין גדול, שממש מעבירים את זרם החשמל (עלקטריק), והנה אפשר שיעמוד אדם בסמוך ממש לאותו הבניין וחשכה לו, לעומתו יש המקבלים 'אורה' אף במרחק גדול מאד. וההפרש ביניהם, כי הללו התחברו לאותו זרם ב'חוטים' ועבותות (חוטי חשמל) ע"כ יש בביתם אורה ושמחה... והנמשל: אם 'יתחבר' לרשב"י מציונו (וימשוך חוטים) עד ביתו, תאיר לו במקומו זכותו וכוחו דרשב"י למרחק מרחקים...

בעניין זה יש לציין מעשה נורא, שהתרחש בארה"ב בשנת תשע"ג: בתחילת השנה הושיבו השלטונות כמה וכמה יהודים יראים ושלמים בבית האסורים, מחמת איזה ענין שהוא. אחד מהאסורים היה יהודי, שנהג לעלות מפעם לפעם במשך ימות השנה, וק"ו בל"ג בעומר, לאת"ק מירון, גם עתה משנתפס רצה ליסע מיד לארה"ק למירון, לבקש רחמים לביטול הגזירה, אך השלטון כבר עיכב בעדו מלצאת את

גבולות ארצם, ושלח את בנו שימהר ליסע לאת"ק מירון, וכן עשה הבן. על כולנה הצטער היהודי צער רב, ולא פסיק פומיה מלהתאונן, שמעודו לא החסיר מלעלות להסתופף בצילא דרשב"י, ועתה בשנה זו הרי הוא נתון בכבלי בית האסורים, ולא יוכל ליסע למירון (כי הושיבום שם לזמן ארוך). נענה אחד הבנים ואמר לו דרך נחמה: "אכן בשנה זו אינך יכול ליסע לרשב"י, אך ברור לי שרשב"י בוא יבוא אליך!", והיו דיבוריו נראים כחוכא ואיטלולא.

בהגיע שבת ערב ל"ג בעומר (שחל ביום א') ישב היהודי בכלאו, ומירר בבכי מרוב השתוקקותו לשהות בצילו דרשב"י, וכפי שהגדיר זאת ה'יושב': "כל קירות בית האסורים היו רטובים באותה שבת מדמעות..."

ואכן, במוצאי מנוחה פרצה שריפה בבית האסורים, או אז - 'בקעה מצאו' היהודים ה'יושבים' - והחלו לרקוד סביב לשונות האש ושוורו: "בר יוחאי... תורתו מגן לנו... היא מאירת עינינו... הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי". למחרת היום הודיע להם מטעם השלטון, כי עקב השריפה הרי הם משוחררים לביתם, וראו הכל שלא זו בלבד שרבי שמעון הגיע אל תוככי בית האסורים, והביא להם אבוקה לרקוד בשמחה, אלא אף גם זאת - הוציאו מן השביה.

שמעתי מבעל המעשה הי"ו, שלפני כמה שנים 'נתפס' בידי שוטרי המלכות על שעבר על חוקי המדינה. הללו אסרו אותו תחת מסגר ובריה, ובמשך כמה שבועות המתין לגזר דין שישיטו עליו השופטים. למותר לציין, שבני משפחתו פעלו ועשו כל מיני השתדלויות שבעולם כדי לשחררו, אולם כל ה'עסקנים' אמרו, שלפי הנראה אין מנוס משיבה בבית האסורים, למשך כארבעה שבועות לכל הפחות, והימים 'ימי הספירה' היו.

בהגיע ליל ל"ג בעומר נזכר ביומא דהילולא של רשב"י. פרץ בדמעות שליש ובכה מאין הפוגות על מצבו הקשה, וידר נדר לאמר, שאם יהיה אלוקים עמו ויצילו מן הבור הזה, בזכות אדוננו בר יוחאי ייסע למירון כדי להודות לה' על חסדיו המרובים שגמל עמו. ואכן לא עבר זמן רב, ולפתע נכנס אחד משומרי בית האסורים וציווה עליו להתלוות אליו. לתדהמתו שחררוהו על אתר!!!

בעצם היום הזה הופיע האיש בביתו, הניח כמה ממטלטליו והודיע לבני הבית, כי אצה לו הדרך לעלות מירונה. בני משפחתו ניסו לדבר אל ליבו שלא יעשה כן, כי מן הנראה שהינו עייף ויגע מכל אשר עבר עליו בשבועות האחרונים, אולם הוא לא שמע אליהם, והודיעם שעליו לקיים נדרו, להודות ולהלל להשי"ת על הציון המצויינת באתרא קדישא מירון, ואכן בשמחה ובששון הגיע לציון הקדוש, ושהה שם עד למוצאי ל"ג בעומר, כשהוא מודה לקב"ה בשבח ושירה על כל החסד שעשה עמו.

(לקט מתוך 'באר הפרשה' אמור תש"פ)

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

לפני עשרות שנים שהיתי במחיצת האדם הגדול בענקים, ה"דברי יואל" מסאטמר זצ"ל, ובאי ביתו סיפרו לי אז שבא לפניו אחד הגבירים, והציע שיקים מכספו עיתון יומי עבור חסידי סאטמר. הכל יתנהל בו על פי דעת תורה כדעת הרבי, ויהיה שופר להשקפתו הצרופה. השיבו הרבי שעליו לחשוב על כך, ואינו יכול להשיב לו תשובה על אתר. כעבור כמה ימים השיבו הרבי...

ראב"ד העדה החרדית, מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א, על יראת שמים אמיתית

"וְנִקְדְּשִׁי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא כ"ב, ל"ב)

הרב מפוניבז' זצ"ל חולל בעירו מהפכה. הוא ייסד תלמוד תורה ובית ספר לבנות, ישיבה קטנה וישיבה גדולה וכולל אברכים. מספר התלמידים במוסדות החינוך שלו עלה על אלפיים, והם שימשו מגדל אור לכל האזור.

יום אחד נקרא לוועד הקהילה. פתחו בשבחים על מפעלי החינוך המשגשים, והוא מקבל עזרה וגיבוי מהקהילה בכל מפעליו, מה שנכון. אבל יחד עם זאת הלא יבין, אין תכלית בלימוד התורה לבדו. מאין ישיג אלפים משרות רבנות? יש להכין את התלמידים לחיים! רצונם שיכניס לימודי חול לישיבה...

אמר: "לא יעלה ולא יקום!"

הבהירו לו שהם בעלי הבית. לא זו בלבד שבידם לעכב תקציבים, אלא שבידם לפטרו. ואז יקבלו 'רב' שמזדהה עם הצורך ללימודי חול. יודעים הם שהוא מתנגד, ואם יאלץ אזי ימעט בהם ככל האפשר, ומוכנים לכך. אבל אם יסרב, הכח בידם...

הודיע שחייב הוא לשקול בדבר. הסכימו, וקצבו לו זמן. קם ונסע לרבו, ה'חפץ חיים' זצ"ל.

התקבל במאור פנים ושטח את שאלתו. מצד אחד, אין זה לרוחו. אבל מצד שני הכח בידם, ועלולים לפטרו, ואז מה ירוויח...

אמר לו ה'חפץ חיים': "לא תמיד יהיה לך ה'חפץ חיים' כדי להיוועץ בו... לכן שמעני, ואענה לך מה הכלל בדבר."

סיפר: "כשניטשה המלחמה ברוסיה בין כנופיות ה'אדומים' וה'לבנים', הסתגרו רוב התושבים בבתיים וחיכו עד יעבור זעם. פעם כבשו ה'אדומים' את אחת העיירות, וגזרו שכל בית חייב להניף דגל, להודיע במי הוא תומך. ובית שלא יונף עליו דגל - יישרף. באו התושבים במבוכה. איזה דגל יניפו? יניפו דגל אדום - למחר יבואו ה'לבנים' וינקמו בהם...

"מה יעשו?", שאל ה'חפץ חיים'. וענה: "אין ברירה. חייבים לברר איזה צבא חזק יותר, ולהניף את דגל שלו..." הרב מפוניבז' נפעם. לא ציפה להוראה כזו. התברך, ופנה לצאת.

קרא לו ה'חפץ חיים' שיחזור. "הבנת מה אמרתי?", שאל. אמר: "כן, יש להצטרף לצד החזק!". שאל ה'חפץ חיים': "ומי הוא הצד החזק?"

ענה: "הם. שהכסף בידם והיכולת בידם". "אם כך", אמר ה'חפץ חיים', "לא הבנת! הצד החזק הוא הקדוש ברוך הוא..."

סוף דבר, התייצב הרב מפוניבז' בפני הוועד והודיע שהוא מסרב לחלוטין, אין על מה לדבר, ואם רצונם, יפטרוהו!

"לא, מה פתאום", אמרו. "רק הבענו משאלה, וההחלטה בידך..."

לפני עשרות שנים שהיתי במחיצת האדם הגדול בענקים ה'דברי יואל' מסאטמר זצ"ל, ובאי ביתו סיפרו לי אז, שבא לפניו אחד הגבירים והציע, שיקים מכספו עיתון יומי עבור חסידי סאטמר. הכל יתנהל בו על פי דעת תורה כדעת הרבי, ויהיה שופר להשקפתו הצרופה. השיבו הרבי שעליו לחשוב על כך, ואינו יכול להשיב לו תשובה על אתר.

כעבור כמה ימים, השיבו הרבי שאינו מסכים לכך. ונימק את סרובו בכך, שעיתון מגיש את החדשות כאילו הדברים נעשים במקרה, או שאנשים גורמים להם לקרות, ומשכיחים שהקדוש ברוך הוא עשה עושה ויעשה את כל המעשים, ושאלוקינו בשמים כל אשר חפץ עשה.

המשך בעמוד 26

ראש ישיבת 'פורת יוסף', מרן הגאון רבי שלום כהן שליט"א, ראש מועצת חכמי התורה סיפר, שבערב ראש השנה לפני שנים רבות, הגיע אל מרן הגרא"מ שך זצ"ל, כדי להתברך לקראת השנה החדשה, ובמהלך הפגישה שאל את ראש ישיבת פוניבז', באיזה דברים הוא מציע לו לחזק את בני ישיבתו בדרשה שיישא בראש השנה

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, על גדולת מעשי הצדיקים

"זכרון תרופה" (ויקרא כ"ג, כ"ד)

...ראש ישיבת 'פורת יוסף', מרן הגאון רבי שלום כהן שליט"א, ראש מועצת חכמי התורה, אמר דברים מופלאים ששמע ממרן הגרא"מ שך זצ"ל, המצביעים על האושר הגדול של היהודי, בידועו עד כמה הוא צריך להיות נקי-נקי מכל בדל-של-עבירה, וגם בעשותו מצוה - צריך הוא לעשותה בשלמות הראויה, ושלא תתערב בה שום מחשבה רעה, שלא ממין המצוה.

הגר"ש כהן סיפר שבערב ראש השנה, לפני שנים רבות, הגיע אל מרן הגרא"מ שך זצ"ל, כדי להתברך לקראת השנה החדשה. במהלך הפגישה שאל את ראש ישיבת פוניבז', באיזה דברים הוא מציע לו לחזק את בני ישיבתו בדרשה שיישא בראש השנה.

מרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר לו, שבמדרש מובא פירוש רב, על ניסיונותיו של השטן למנוע מאברהם אבינו להעלות את בנו על המזבח. בין אחד הניסיונות הללו, היתה גם אמירתו של השטן לאברהם, שאם ישחט את בנו ויעלהו על המזבח, הוא ייחשב כרוצח! לא פחות ולא יותר!

ושאל מרן זצ"ל: הרי גם השטן, בבואו לפתות את היהודי שלא לעשות רצון בוראו רח"ל, צריך לדבר דברי-טעם! לא יתכן שטענותיו תהיינה מבוססות על דברי הבל וריק! ואם כן, כיצד יתכן להאשים את אברהם ב'רציחת' בנו, הרי השי"ת ציווה אותו במפורש להעלות את בנו על גבי המזבח?!

מרן זצ"ל היקשה וגם תירץ, וכך אמר לראש ישיבת 'פורת יוסף' באותו ערב ראש השנה: "כל יהודי, בבואו לקיים מצוות בוראו, צריך להקפיד, עד כמה שהוא מסוגל, לעשות את הציווי המוטל עליו במחשבה נקיה לחלוטין, ובפרט כאשר הוא הולך להרוג את בנו - אסור שתתגב כאן מחשבה זרה.

"ולמשל: אם היה מעלה בדעתו שאנשים יפארו וישבחו אותו ויאמרו 'תראו איזה צדיק וירא שמים הוא', וכשהיה שוחט את בנו היה 'מכוון' גם לשם ההתפארות הזו, אפילו שרובא-ורובא של ניצוצי-המחשבה הם לשם-שמים, כבר המצוה אינה נחשבת כמעשה שלם. וחלק זה היה נחשב רצח, כי שחט את בנו כדי שיכבדו אותו. 'והנה', המשיך מרן הגרא"מ שך בדבריו, 'כשהשי"ת ציווה את

אברהם לשחוט את בנו, צריכה גם המצוה הזו להיעשות בלב נקי מכל מחשבה אחרת. וכשהוא מקיים את רצון ה', בוודאי שאין להחשיבו כרוצח.

"אבל, אמר לו השטן: הרי הינך צריך לחשוש שלא תכוון ממש רק לקיום רצונו יתברך, שהרי יש בליבך אי-אלו מחשבות ורגשות של רחמים וחמלה, ואם כן בחלק הזה, שלא כיוונת כראוי, תיחשב כרוצח!"

והנה סיפור נוסף הקשור לדיני נפשות:

התייחסותו ה'שכלית' לכל דבר וענין, של מרן המשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל, גרמה לפעמים לתדהמה בקרב השומעים. אחד הרופאים הזהיר אותו באשר לתרופה פלונית, ואמר לו שאסור לשכוח אותה אפילו יום אחד, ושמדובר בסכנת חיים.

המשגיח התערב בדברים ואמר: "אסור גם לשכוח ללמוד מוסר אפילו יום אחד..."

בעת שריפת החמץ שאל המשגיח את הילדים: "מהי המצוה שעלינו לקיים עכשיו?"

וכשהילדים השיבו, כל אחד בסגנונו, שזו היא המצוה של שריפת החמץ, הגיב המשגיח: "לא, ילדים חביבים! המצוה המוטלת עלינו עתה, היא להיזהר מהסכנה של האש..."

**כשראה פעם במוצאי שבת קודש, את אחד מגדולי תלמידי החכמים,
כשהוא נושא את שקית האשפה למיכל האשפה, ניגש אליו ואמר לו:
"שלום עליך רבי ומורי!". "ממתי הנך תלמידי?" - שאל אותו התלמיד
חכם, אמר לו: "מעכשיו! עכשיו למדתי מכם שאין מקום להתחשב
בגדלות בתורה ובזקנה, וכשצריך - מורידים את האשפה!"**

הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א, על קדושת השבת

"ובימים השביעי שבת שבתון" (ויקרא כ"ג, ג')

בכל המצוות שנשים מצוות, כמו קידוש בליל שבת וכדו', בדרך כלל מוציאים האנשים את הנשים ידי חובה. יתרה מזאת, אמרו חז"ל [ברכות כ ע"ב]: "באמת אמרו: בן מברך לאביו, ועבד מברך לרבו, ואשה מברכת לבעלה; אבל אמרו חכמים: תבוא מאירה לאדם שאשתו ובניו מברכין לו".

והנה במצוות הדלקת נרות שבת, אף שהאיש מצווה בה כמו האשה, למרבה הפלא דווקא האשה היא זו שמדליקה, ומוציאה את האיש ידי חובה. טעם הדבר התבאר בדברי ה'שולחן ערוך' וה'משנה ברורה', ומקורו מדברי רש"י [שבת לב ע"א], על משמעות דברי הגמרא שמצות הפרשת חלה והדלקת הנר שייכות במיוחד לנשים: "ונשים נצטוו על כך, כדאמרין בבראשית רבה: היא אבדה חלתו של עולם - שעל ידה נטרד אדם הראשון שנתרם כחלה, וכבתה נרו של עולם ושפכה דמו, ועוד, שצרכי הבית תלויין בה".

בכדי להבין מה בין העובדה שצרכי הבית תלויים באשה, לצוויה בהדלקת הנרות, נקדים רעיון נפלא ששמעתי ממו"ר ראש ישיבת 'מאור התלמוד', הגאון רבי אברהם יצחק קוק שליט"א:

בזמן שבית המקדש היה קיים, יהודי שאינו בר דעת, שהיה נכנס לבית המקדש ומביט בכהן הגדול כששוחט הוא בהמה, מקבל דמה וזורקו על המזבח, ולאחר מכן מפשיטה, מנתח את בשר לחלקים ומקריבו על גב המזבח, היה יכול שלא להבין את עומק ההבדל בין הכהן הגדול לקצב מן השוק, שהרי את עומק העניין הטמון בהקרבת חלקי הבהמה על המזבח - אין בכח שכלו הפשוט להבין.

מתי היה גם יהודי כמותו יכול לזהות שאין מדובר כאן בסתם קצב, אלא בכהן הגדול מאחיו ומכל עם ישראל? - כשהיה מגיע זמן הדלקת המנורה! אז האירה המנורה את העולם בצורה כה בהירה, עד שגם הפשוטים ביותר הבחינו, בגודל השפעת עבודת הכהן הגדול בבית המקדש על העולם כולו. כשהכהן הגדול עמד במלוא הדרו והדליק את המנורה, או אז התגלה גם לאותו יהודי, שהכהן גדול עומד בפניו, ולא סתם קצב מן השוק!...

עקרת הבית, שבכל ימות השבוע עומדת מאחורי ערימת הבגדים, ממיינת, מכבסת, מגהצת, משם עוברת לבישול ארוחת הצהרים, וכשהסירים עומדים על האש נוטלת את 'מקל הספונג'ה' ומתחילה בניקיון הבית... למעשה נראה כי היא אינה יותר מעוזרת בית. ואכן הסתכלות שטחית על האשה, עלולה לתת לבני ביתה ולעצמה

המשך בעמוד 28

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

סיפר לי אברך, שהיה תלמידו של אדוני אבי מורי זצ"ל לפני שנים רבות, בתלמוד תורה 'תורה ודעת' בירושלים, על מה שארע עמו בעת לימודיו אצלו בכיתה, שאינו מסוגל לשכוח! בהיותו ילד קטן שיחק פעם באמצע השיעור בצעצוע כלשהו. כיון שמשחקו הפריע למהלך השיעור, הן לעצמו והן לחבריו...

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א, על להיות 'מעביר על מידותיו'

הואיל וה'חזון איש' מצידו לא הפסיקו, המשיך הוא ברצף הדברים, כשלושת רבעי שעה!

משסיים את דבריו, שיבחו ה'חזון איש' על עמלו היפה בתורה, והפטיר שכדאי לעיין במסכת פלוני דף אלמוני, במה שאמרו בגמרא שם, ופטרו בברכה רבה שיזכה לשבת באהלה של תורה במנוחת הדעת.

תכף עם צאתו מבית הרב, נכנס לבית המדרש ופתח את הגמרא שה'חזון איש' הראה עליה, ומיד נאחז כולו בהשתוממות עצומה: התברר לפניו מאותה גמרא ערוכה וברורה, שכל חקירתו בטעות יסודה, כאשר צד האחד מופרך מעיקרו ונסתר מגמרא מפורשת! אם כן, הלא הדברים פשוטים וברורים כצד השני, ואין שום מקום לשתי דרכים בכל הסוגיא, וכל מערך הקונטרס ובנין החידושים הרבים קורס מאליו...

הוא לא נשבר ברוחו, ושמח על שזכה להגיע לחקר אמיתתה של תורה. וכמובן לא התחרט על כל אותן עשרות שעות שהשקיע בכתיבת הקונטרס והכנתו, כי "כשם שקיבלתי שכר על הדרישה, כך אקבל שכר על הפרישה" (פסחים כב.). על דרך שפירשו בעלי המוסר: "אנו עמלים והם עמלים, אנו עמלים ומקבלים שכר, והם עמלים ואינם מקבלים שכר" (ברכות כח:). רוצה לומר, שאנו עמלים ומקבלים שכר גם על העמל עצמו, לא רק על התוצאה, ואילו הם

מיד אחרי האיסור של "נוקב שם ה' מות יומת", כתבה התורה: "ואיש כי יכה כל נפש אדם מות יומת". ויש להבין: הרי דיברה התורה על מקלל את ה', שהוא חטא ש'בין אדם למקום', ואיך מגיעים בזה מיד לכל העניינים וההלכות הקושרות ל'בין אדם לחברו'? ומה פשר סמיכות העניינים?

נראה שרצתה התורה לדמות זה לזה, כמו שמובא בזהר הקדוש (ח"ג עג, א), שאוריתא, קוב"ה וישראל חד הוא. וכיון שכך, נמצא ש"הפוגע באדם מישראל", הוא כמו המקלל את הבורא ממש, רחמנא ליצול. וכך גם נאמר (זכריה ב, יב): "כי הנוגע בכם נוגע בבבת עינו", ואמרו חז"ל (סנהדרין נח, ב): "הסוטר לועו של ישראל כאילו סוטר לועו של שכניה" (על פי טיב התורה).

לפנינו עובדה נפלאה בטיב ההתרחקות מפגיעה באיש ישראלי, ולהיות 'מעביר על מידותיו'!

סיפר לי גאון אחד, שבצעירותו חידש פעם מהלך שלם בסוגיא מסויימת, וטרח ויגע בו זמן רב, הן בהכנה מרובה וליבון הדק היטב, והן בכתיבה ועריכה. משנשלמה המלאכה, והקונטרס הקטן היה מוכן ומושלם בידו, נסע אל מרן ה'חזון איש' צוק"ל עם הקונטרס. ה'חזון איש' שמח מאד לקראתו. כידוע, היה ה'חזון איש' מעודד ומכבד את הצעירים שעמלו ויגעו באורייתא קדישתא, וגם היה מעוררם לכתוב ולערוך את החידושים, וגדלה שמחתו לקראת צורב נוסף היגע ומחדש בתורה.

הושיבו, אפוא, ה'חזון איש' סמוך אליו, וביקשו להרצות לפניו את עיקרי הדברים שבקונטרס, ואת יסוד החקירה שעליה נסב ציר מהלך החיבור. הבחור הצעיר נענה בשמחה, והחל בהעמדת חקירה יסודית בכל מהלך הסוגיא, כשהוא מעלה שני צדדים שונים בבאור הענין, וה'חזון איש' יושב ומקשיב בריכוז רב לדבריו.

בהתלהבות נעורים ובריתחא דאורייתא, המשיך הצעיר בהרצאת הדברים והנפקא מינה שבין הצדדים, וכראותו שה'חזון איש' מחריש ומקשיב, הבין שמן הסתם נהנה מאד מן ה'שיעור' שהוא מוסר כאן... וכך המשיך ברוב חשיבות לפרק הוויות ולשבר סלעים, תוך שהוא מביא כמה וכמה ראיות והוכחות לכל צד שבחקירה.

הרב לא הרפה ממנו, הוא הלך אחריו כברת דרך ארוכה (מבנין התלמוד תורה ועד בית כנסת חב"ד הישן), תוך שהוא מפציר בו שוב ושוב בכמה דברי שכנוע, עד שהצליח להעלות חיוך על שפתיו

מטבע גדולה ויפה, שייגש ויקנה לעצמו איזוהו דבר מתיקה יקר ומיוחד.

ברם בהיות התלמיד בכעס, סיבב פניו בבושה וברוגז, ולא רצה ליטול את התשובה. הרב לא הרפה ממנו, הוא הלך אחריו כברת דרך ארוכה (מבנין התלמוד תורה ועד בית כנסת חב"ד הישן), תוך שהוא מפציר בו שוב ושוב בכמה דברי שכנוע, עד שהצליח להעלות חיוך על שפתיו, ונתרצה ונטל את המטבע. למחרת ברר שוב, שאכן קנה לעצמו את אותו ממתק מיוחד ונהנה ממנו!!!

כל זאת אף שלא הכהו כלל, שהרי מעולם לא היכה ילד, ורק חשש לפייס אף את תלמידיו התינוקות, שלפי דעתם ודמיונם נפגעו ממנו...

העיד אותו תלמיד, שבמעמד זה השריש הרב והחדיר בו חינוך עצום למידות טובות ולויתור! ומכל שנות לימודיו בחיידר, הלימוד הזה נשאר חרוט על לוח ליבו, להבין ולהשכיל בעבודת תיקון המידות! **ללמדנו עד היכן מגיעה השמירה בפגיעה באיש ישראל!**

(מתוך 'טיב המעשיות')

מקבלים שכר רק על התוצאה ולא על העמל. שהמוצר נמכר לפי התוצרת שיש בו, ואם יתייגע נגר על בניית ארון ולא עלתה בידו, אף אחד לא ישלם לו על העבודה הרבה שהלכה לטמיון.

אך יותר מכל היה אחוז התפעלות, מן המידות המזוככות של ה'חזון איש', שהקשיב במתינות לכל אריכות דבריו וחידושי, על אף שידע תכף מתחילה כשהציע 'סוד חקירתו, שהכל מופרך מגמרא ערוכה ומפורשת. גם לבסוף לא סתרו בפניו, לומר: 'טעות בידך! והכל מופרך מגמרא מפורשת' וכיוצא, אלא שלחו בעדינות לעיין בגמרא פלונית, והיה סמוך ובטוח על כך שכבר מעצמו יבין כשיראה הגמרא, ויתפוס את טעותו.

"היתה כדאית לי כל העבודה הגדולה על אותו קונטרס שנגנז, רק כדי שאזכה ללמוד תורת 'תיקון המידות' אצל רבנו ה'חזון איש' זצוק"ל", סיים הגאון את סיפורו המדהים.

סיפר לי אברך אחד, שהיה תלמידו של אדוני אבי מורי זצ"ל לפני שנים רבות, בתלמוד תורה 'תורה ודעת' בעיר הקודש ירושלים ת"ו, על מקרה אחד שארע עמו בעת לימודיו אצלו בכיתה, שאינו מסוגל לשכוח!

בהיותו ילד קטן, שיחק פעם באמצע השיעור בצעצוע כלשהו. כיון שמשחקו הפריע למהלך השיעור, הן לעצמו והן לחבריו, קם אדוני אבי מורי ורבי זצ"ל המלמד, ולקח ממנו את המשחק, ואף הוסיף לגעור בו על מעשה חוצפה זה.

התלמיד נעלב קשות, והראה פנים זועפות כל עת השיעור, כמי שמתלונן על כך שלדעתו היתה הגערה קשה מידי עבורו, די היה לו בכך שהוציאו מידו את המשחק, הגערה שנלוותה נראתה לו מיותרת!

בהיות אדוני אבי מורי ורבי בעל מידות תרומיות, פנה אל תלמידו זה בסיום הלימוד - על אף שמצידו סבור היה שלא די בנטילת החפץ, ונצרכה אותה גערה, כדי להחדיר לדעתו של התלמיד את חומרת מעשהו - בכל זאת, מאחר שהבין שהתלמיד פגוע, ולדעתו בנטילת הצעצוע כבר היתה השפלה ועונש קשה, ביקש לפייסו באמצעות

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

יהודי נכנס עם מכוניתו אל תחנת דלק בארצות הברית. הוא תדלק, אך כשהגיע לשלם גילה כי שכח את ארנקו במשרד, ואין לו כסף כלל! מה יהיה? הוא נבוך ולא ידע מה לעשות. פתאום הבחין ביהודי שנכנס לתחנה. הלה מיהר מאד לתדלק, ובכל זאת נאות להקשיב לבעיה שלו: "סלח לי, שכחתי את הארנק. תוכל לשלם עלי ואחזיר לך?"

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, על הימים שבין פסח לעצרת

"וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמִּצְרַת הַשַּׁבָּת" (ויקרא כ"ג, ט"ו)

ימים אלו שבין פסח לעצרת, הם זמן להתבונן בדרכי המידות, שהרי תלמידי רבי עקיבא מתו בימים אלו, על שלא נהגו כבוד זה בזה. לכן קבעו רבותינו ללמוד בימים אלו מסכת אבות, שכולה דברי מוסר והנהגות ראויות. כל כך למה? - כי הרי 'דרך ארץ קדמה לתורה', בלי דרך ארץ, לא יכול האדם לזכות לתורה, ו'דרך ארץ' משמעותה הנהגות ראויות בין אדם לחברו.

עיקר לימוד המוסר המוטל על האדם, הוא לפתח את הרגישות כלפי הזולת. אותה רגישות יכולה להביא אותו להתעלות במידות טובות. על ידי לימוד המוסר אפשר לזכות לכך.

יש בני אדם שבאופן טבעי זוכים לרגישות כלפי הזולת, אבל אם הם לא יפתחו את התכונה הזאת כראוי, עלולים הם להפנותה למישור הלא נכון, ולפתח רגישות כלפי עצמם. התוצאה יכולה להביאם לידי דכאון, כאשר כל הזמן הם 'יחושו פגועים מאחרים, במחשבה שפלוגי לא כיבדם כראוי, או שלא התייחס אליהם כמו שצריך. זו אינה רגישות חיובית. אומלל האדם שכל העת מתעסק ברגישות כלפי עצמו. הקב"ה נתן לאדם תכונה זו, כדי שיפתח אותה כלפי הזולת. לחוש את השני, לכבד אותו, וחלילה לא לפגוע בו. אם יחוש האדם את זולתו - יזכה למדות תרומיות.

ואהבת לרעך כמוך - כיצד יגיע לאהוב חברו כגופו?

לכאורה לא מובן, כיצד מצווה התורה שאדם יאהב את חברו כמו שאוהב את עצמו? האם זה יתכן? המפרשים מסבירים זאת במשל: אדם שנגש לחתוך סלט, ובטעות במקום לחתוך את המלפפון - פגע בידו השנייה, ועשה בה חתך עמוק. וכי יעלה על הדעת שהיד שנחתכה תכעס על היד שחתכה, ותכה בה בפטיש?...

ודאי שלא, כיון שהם גוף אחד, ולא שייך להזיק זה לזה. זהו המשל, והנמשל: עם ישראל כולו גוף אחד. לכן צריך האדם לחשוב שמה שעושה לו חברו אינו אלא לטובה, ולא ישנא אותו על כך.

יהודי אחד עמד לטוס לארץ מארצות הברית. לפני עלותו למטוס הסתובב מעט בחנויות וחיפש מתנות. תוך כדי שעבר עם התיקים שלו, נתקל בלי כוונה במדף, ומאפרה עשויה מזכוכית נפלה ארצה והתנפצה.

למשמע קול הנפץ הזדעק המנהל, שהיה סדיסט, פשיסט ושונא ישראל. "מה זה?"

כשראה את אחד העובדים מתכופף להרים את השברים עצר אותו: "לא להרים! מי ששבר את זה ירים!"

היהודי התכופף והרים את השברים. המנהל פנה אל הפקידה, והורה לה שתעשה חשבון מדויק, ועד שהוא לא ישלם את עלות המוצר הזה במלואו - שלא יזוז מן החנות.

אחת הקונות הלא יהודיות לא יכולה הייתה לשאת את ההשפלה, וניסתה להתערב כשהיא גוערת במנהל: "התבייש לך! מה זה צריך להיות? כולם יודעים שבחנות של מתנות קורה שמשו נשבר! מה פשר היחס הזה?"

"את מדברת שטויות!" - החזיר לה - "כל הכסף של העולם נמצא אצל היהודים. יש להם חברה כללית בכל העולם כולו, וכל אחד נותן לחברו... אלו היהודים!"...

היהודי עמד שם, וגרד מכיסו דולר אחרי דולר. בדרך כלל, מי שעומד לטוס לא משאיר אצלו דולרים... הוא הצליח להגיע לשבעה דולר בלבד, והמטוס עומד להמריא בעוד זמן קצר...

"זה מה שיש לי כרגע", הוא התנצל, "אני מצטער, אבל אני מפסיד

"אל תספר לי סיפורים. אתה תמצא מאיפה להביא לי".

פתאום רץ לתוך החנות צעיר יהודי, גורר אחריו מזוודות ותיקים. הוא ניסה לפלס לו דרך בתוך ההתקהלות הזו באמצע החנות. "מה קורה פה? יש בעיות?"

אנשים התחילו להסביר לו: "הוא שבר משהו, ואין לו כסף לשלם". "כמה כסף?" - שאל הצעיר, ובו במקום שלף שנים עשר דולר ודחף לידי המנהל. "קח, גוי פשיסט, קח ותן לנו ללכת למטוס שלנו!...". בבת אחת הבינו כל הנוכחים מהו עם ישראל, ומי הם היהודים! שני אנשים זרים זה לזה, כאלו שמעולם לא נפגשו, מאוחדים לגוף אחד עם רוח אחת ונשמה אחת. כולנו מאוחדים, והעזרה שיהודים מושיטים זה לזה אינה פוסקת לעולם!

אין אדם עושה אלא לעצמו

כמובן, מעשה של חסד לעולם אינו שב ריקם, והמרוויחים העיקריים ממעשי החסד הם העושים עצמם! יהודי נכנס עם מזוניתו אל תחנת דלק בארצות הברית. הוא תדלק, אך כשהגיע לשלם גילה כי שכח את הארנקו במשרד, ואין לו כסף כלל! מה יהיה? הוא נבוך ולא ידע מה לעשות.

פתאום הבחין ביהודי שנכנס לתחנה. הלה מהר מאוד לתדלק, ובכל זאת נאות להקשיב לבעיה שלו: "סלח לי, שכחתי את הארנק. תוכל לשלם עלי ואחזיר לך?"

"בחפץ לב!" - השיב לו - "לעשות מצוה ליהודי זו השמחה שלי!". הוא הושיט לו את כרטיס הויזה שלו. "קח כמה שאתה צריך, ואל תשלם. אני רוצה מצוה שלמה!"

הוא לא גמר להודות. לפני שנפרדו שאל אותו: "במה אתה עובד?". "אני מדביק שטיחים", השיב, "זו עבודה קשה ומפרכת, אבל לא תמיד יש עבודה. יש הרבה מדביקים בשוק".

איש שיחו הושיט לו את כרטיס הביקור שלו, ואמר: "אני בשלבי סיום של בנין בעל חמישים קומות. הוצאתי מכרז למדביקי שטיחים, אבל אני רוצה שאתה תהיה זה שתדביק. בוא לעבוד אצלי!..."

האחדות בעם ישראל היא מופלאה. יהודים לא צריכים להכיר זה את זה בכדי להתגייס איש לעזרת רעהו.

אחד מסימני ההיכר של יהודים - שהם גומלי חסדים, רק שעלינו להפיח במידה זו רוח חיים, ולהגדיל את מעשינו יותר ויותר.

כל ישראל הם נפש אחת. גם האדם הרחוק ביותר מתורה ומצוות, הוא חלק מעם ישראל. גם אם התרחק - עדין לא ניתק את עצמו לגמרי ממקורו.

פעם, באחד מימי החורף המושלגים, הגיע אל רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל, אדם שעל פי חזונו נראה כאחד מן המשכילים הרחוקים מתורה ומצוות. ראה הגבאי את האיש והרהר בלבו: 'הרי חזונו מוכיחה עליו שאין בו לחלוות של יהדות, ומה ראה לבוא אל הרבי?'

והנה, לפני שקרא לו הגבאי להיכנס אל הרבי, רץ אותו משכיל אל הרחוב, טבל ידיו בשלג שלוש פעמים, ורק אז נכנס פנימה אל חדר הרבי.

לאחר שיצא האיש מן החדר, נכנס הגבאי אל הרבי, ורמז לו כי הוא סקרן לדעת מה רצה אותו משכיל מן הרבי. אמר לו הרבי: "ספר לי מה עשה האיש בזמן שהמתין לי מחוץ לחדרי?".

סיפר הגבאי לרבי, כי ראהו נוטל ידיו במימי השלג קודם שנכנס אל הרבי, והוסיף: "הרי הוא לא נראה כמי שמקפיד על נטילת ידיים ועל ברכה, ומסופקני אם הוא בכלל נוהג ליטול ידיו בשחרית או לסעודה..." אמר לו הרבי: "היהודי נקרא בלשוננו 'יוד' [יהודי ביידיש - 'יוד']. מדוע? צא וראה, כל אות אם תמחק חלק ממנה - היא מאבדת את שמה. למשל, אם תמחק את הגג של האות ר' - היא נהפכת לו', ואם תמחק חלק מן הו' - היא תהפך ל'. אך האות י' שונה מכל האותיות; אף אם תמחק חלק ממנה - לעולם היא תשאר י'. ואפילו אם כל מה שיישאר ממנה זו נקדה קטנה וזעירה - עדין זאת י'!".

"אי אפשר למחוק את ה'יוד', את היהודי!", אמר הרבי. "יהודי אינו יכול להשיל מעליו את ה'יהודי' שבו, הוא תמיד יישאר 'יוד', יהודי".

"הנה" - אמר הרבי לגבאי - "ראה את אותו משכיל שטרם והגיע אלי מרחוק כדי ליכות בברכה. הכפור, הרוחות, הגשמים והשלגים לא עצרו בעדו. אינני יודע כיצד הוא נוהג בנטילת ידיים של שחרית ושל סעודה, אבל אתה בעצמך מעיד כי הוא טבל את ידיו בשלג המקפיא, כדי שלא ללחוץ את ידי בידים טמאות. וכי אין זה 'יוד' אמיתי?"...

אדם מתקן - עולם מתקן

כאשר האדם מתקן את עצמו ואת מידותיו, הוא מתקן גם את העולם. הרי העולם, בעצם, הוא אוסף של בני אדם שחיים זה-לצד-זה וזה-עם-זה. אם כן, כאשר בני האדם מתוקנים - העולם כלו מתוקן. נבין את הדברים על פי משל:

מלך של אחת המדינות הגדולות, ישב בארמונו בחברת שריו ויועציו וקציני הצבא הבכירים. יחד תכננו תכניות שונות לכבוש מדינות העולם. הם הסתמכו על מפה מדויקת ומפורטת, שבה היו מפורטות לפרטי פרטים מדינות וארצות, ערים וכפרים, וכן אתרים ורחובות.

לאחר שעות ארוכות של התייעצויות ודיונים מתישים, יצאו המשתתפים להפסקה קצרה, לפוש מעט ולשבור את רעבונם. המפה החשובה נשארה פרושה על שולחן הדיונים.

כששבו לחדר הדיונים חשכו עיניהם: המפה היתה קרועה לגזרים; עשרות פיסות נייר היו מפזרות על רצפת החדר. התברר שבזמן ההפסקה נכנס לחדר בנו הקטן של המלך, ומתוך שעמום תפס את המפה, והחל לקרוע אותה פיסות פיסות.

ילד קטן שאינו אחראי למעשיו, שיבש במחי יד תוכניות של מדינה שלמה. המלך, כמובן, כעס על בנו כעס עצום. אולם מה יועיל הכעס? ראשי המדינה וגדולי הצבא היו בעיצומם של דיונים צבאיים מפורטים, שהסתמכו על המפה החשובה, והנה הכל השתבש. ומה יעשו כעת? כיצד ימשיכו לרקום את התוכניות הצבאיות?

אמנם אפשר לנסות לאחות את הקרעים, לחבר בחזרה את הפיסות למקומן, וליצור את המפה מחדש, אך המפה עשויה מאלפי קווים, ומי ערב להם שיצליחו לשחזר במדויק את כל הקווים אחד לאחד?

קם אחד מיועצי המלך החכמים ואמר: "תנו דעתכם, אני מבטיחכם

אחד מידידי הישיבה באנגליה עשה פעם מסיבת תה למען הישיבה. המסיבה נערכה בחוג מצומצם של בני משפחה ואורחים בודדים. כשהגיע רבינו החל לדבר באידיש. העירו לו שלמרות שכולם מבינים אידיש השפה המדוברת פה היא אנגלית ולכן אולי זה עדיף, אך רבינו המשיך לדבר באידיש

הענווה והחכמה של הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל

"אמר... ואמר" (ויקרא כ"א, א')

לפעמים כשהבחין שהחתן בחופתו מתוח ונבוך היה דואג לדבר
איתו בנעימות שירגע ויחייך. לא אחת אחרי שבירת הכוס היה אומר
לחתן: עכשיו זה סופי!... ודברים דומים.
כידוע היתה לרבינו הנהגה להשתדל לאכול רק מסעודת
מצוה. פעם הוזמן לסעודה שאמורה להיות סעודת מצוה, אלא
שכשהגיע התברר שלשיטתו היא לא היתה סעודת מצוה ואף לא
דובר בה דברי תורה, לכן החליט לאחל מזל טוב וללכת. לבסוף
נשאר. בדרכם חזרה שאלו מלווהו הלא תיכנן ללכת. אמר לו רבינו
כאשר עמדתי לצאת הבחנתי שבעל השמחה נפגע, הבנתי שנפגע
בעקבות כך שאיני אוכל בסעודתו, לכן החלטתי להשאר. בפעם
נוספת שנהג בהנהגה מסויימת ונשאל עליה מתלמידים שרצו
ללמוד מאורחותיו בהבנת הנהגתו זו, ענה רבינו: "הנני מחמיר בבין
אדם לחברו".

פעם התקיימה שמחת בר מצוה לבן אחד התלמידים ביום שלג וקור
עז, רבים לא הגיעו משום כך ודוקא רבינו שהיה כבר זקן מופלג טרח
והגיע להשתתף. אבי הבן שאל את רבינו למה כה טרח והלא היה
באופרוף שהתקיים בישיבה ואף דיבר, ולשם מה הטריח את עצמו,
הלא שלג בחוץ וקור עז, ענה רבינו ואמר: "אדרבה, וויל סייז דא א

הסבא מקלם זצ"ל היה אומר: להצטער בצער חברו כראוי צריך
להיות אדם גדול, אך לשמוח איתו בשמחתו כראוי צריך להיות
מלאך. שמחתו של רבינו בשמחת הזולת היתה מופלאה, למרות
שקידתו וניצול כל רגע, הקפיד להשתתף בשמחות אליהן הוזמן, גם
אם היה הדבר כרוך בזמן שהיה עבורו כה יקר ובטרח של נסיעות
וטלטולי דרכים. כך היה אצל תלמידים שנסע למרחקים גדולים
לשמוח איתם בשמחתם. לעת זקנותו המופלגת ארע פעם שנסע
נסיעה ארוכה ומתישה לאירוסין בצפון הארץ, אלו שנסעו איתו
חשבו שמן הסתם יש לבחור איזה קשר הדוק וחיבה יתרה אצלו, אך
מה הופתעו כששאלם בדרך מה שמו של הבחור ומה טיבו.

כשם שטרח לשמוח עם בני הישיבה כך עם כל מכיריו, תושבי
השכונה וכו' שהיה טורח והולך לשמחם ומשתתף איתם בלב ונפש.
פעם, בעת רצון, שאלו תלמיד על הנהגה זו של ההליכה לשמחות,
באמרו, הרי רואים אנו שהרבי מקדיש לזה זמן כמעט בכל יום
ולמרות שהרבי לומד בדרכים ובלי ספק ממשיך לחשוב בלימוד גם
כשלא אפשרי שהספר יהיה פתוח, בכל זאת הלא ודאי שזו טרדה,
כל הנסיעות והטלטולים שהרי שמעתתא בעי צילותא? השיב לו
רבינו במילים קצרות. איך לך מושג עד כמה נתבע מהאדם להרגיש
את זולתו, לשאת עמו בעול ולשמוח בשמחתו.

"יש לי גב רחב..."

מכח עובדה זו, קשה היה לו לרבינו לראות אנשים לא רגועים
וכשראה מישהו עצוב ומודאג, דאג להפיג את צערו במילה טובה
והערה מחוייכת וכך הרגיע ושימח. בחופה בה סידר קידושין, כיבדו
לקרוא את הכתובה רב אחד והלה מצא בכתובה פגמים מפגמים
שונים, העיר הערות ותיקונים בנוסח שערכו את חופה לזמן רב.
רבינו הבחין שההורים ואולי גם החתן נבוכים ודאג לעשות אורח
נעימה בהערות מחוייכות שגרמו לכולם לחייך. עד כדי כך שכאשר
הלה אמר שחייבים לתקן כך וכך אמר לו רבינו: לי יש הלא גב רחב
(בגלל הטליתות) ניתן לכתוב עליו את התיקונים שאתם מציעים
וכדו'.

שניי האב איך געקומען" - "דווקא השלג היה סיבה עבורי לטרוח ולבא".

"לשמח יהודי זה גם מצוה..."

יהודי ישב לידו בסעודת מצוה ושאלו האם נכונה העובדה שיש לו תפילין שכתבם הסופר הידוע רבי נתנאל סופר. השמחה התקיימה בביתו ושם היה חובשם בדרך כלל (הוא נהג לא להוציאם מהבית). אותו יהודי הוסיף ואמר שהיה רוצה פעם לראותם, הוציא רבינו את התפילין מראשו ומסרם לו. יש בכך חידוש עצום, הלא סיפרנו לעיל איזו זהירות נזהר בכל שניה של מצוה ובפרט מצות תפילין, אך אם זה ישמח יהודי זה, גם זו מצוה עצומה שאין ערוך לה.

לפני אחת מהנסיעות לחוץ לארץ, שאלוהו בני הבית, האם יש דבר מסויים שברצונו לקחת, מלבד מה שהם יודעים שהוא צריך. אמר להם רבינו שלא ישכחו לשים במזוודה את מעיל הגשם שלו. שאלוהו בפליאה: והלא קיץ עכשיו בארה"ב ונדיר שיהיה קר בעונה זו, בפרט שהמקום במזוודה מוגבל למשקל מסויים ומעיל כזה שוקל שמונה פאונד. השיב להם רבינו, אני יודע שזה לא נצרך עכשיו, אך מעיל זה קיבלתי במתנה מקרובת משפחה והיא בודאי תבא לראותי שוב ותשמח לראות שהבאתי אותו למקרה שיהיה קר, לכן השתדלו למצוא לו מקום במזוודה.

הזהירות מגרימת אי נעימות

פעם הגיע לברית מילה והנה תוך כדי שהגיע לאולם הופיע לפתע האדמו"ר של אותו תלמיד שהזמינו לסנדקאות. היה זה אדמו"ר חשוב ואותו תלמיד היה חסידו המובהק, והבין שקרתה כאן איזו תקלה. הוא שלח את אחד הבחורים שישאל את אחד המשב"קים מי הוזמן לסנדקאות בברית זו. הלה הלך ושאל ונאמר לו שידוע להם שראש הישיבה של אותו חסיד הוזמן כסנדק, אך עדיין יתכן שהרבי יהיה.

רבינו המשיך ונכנס לאולם ניגש לבעל הברית וברכו למזל טוב ולאחר מכן יצא בלאט מהאולם. נהגו רבי אסא ויטו שאלו מדוע הוא הולך, הלא התברר שהם יודעים שראש הישיבה הוא הסנדק. הסביר רבינו אני מעריך שאותו חסיד לא חלם שהרבי יכבדו בנוכחותו ולכן כיבדני. עכשיו כאשר שנינו פה הוא יחוש אי נעימות עצומה, מחד הוא כיבדני, ומאידך, ודאי הוא מרגיש איך יתכן לכבד מישהו אחר כאשר הרבי פה, לכן הבה נלך ונחסוך ממנו את אי הנעימות.

אחד מידידי הישיבה באנגליה עשה פעם מסיבת תה למען הישיבה. המסיבה נערכה בחוג מצומצם של בני משפחה ואורחים בודדים. כשהגיע רבינו החל לדבר באידיש. העירו לו שלמרות שכולם מבינים אידיש השפה המדוברת פה היא אנגלית ולכן אולי זה עדיף, אך רבינו המשיך לדבר באידיש. כששאלוהו שוב הגיב ואמר אולי מישהו פה אינו מבין אנגלית. הדבר היה לפלא מי מאנשי אנגליה לא יודע אנגלית, אך האמת היתה שבין הנוכחים היה ראש ישיבה צעיר

**כשהגיע וראה את התלמידים
ממתינים לו בנמל התעופה,
התפלא על זה, והם השיבו שהלכו
לשאול את הגרש"ז אוירבאך
זצ"ל, ואמר שחייבים לנסוע,
להכיר טובה לראש הישיבה על
מסירות נפשו בנסיעותו לחו"ל**

מארץ ישראל שרבינו לא הכירו ולא ידע מיהו והיה מאורחי בעל הבית לכן השתתף במסיבה והוא אכן לא ידע אנגלית. ראו עד כמה רבינו מתחשב אולי מישהו לא יבין את דבריו ויצטער.

מבין כל מעלותיו המיוחדות של רבינו בלטה באופן מיוחד מידת הענוה, הוא נהג עם כל אחד ואחד כשוה בין שוים וכאשר דיברו איתו הצניע את כל גדלותו העצומה ונתן לשני הרגשה נעימה. הגה"צ רבי שלמה ברעוודא דיבר פעם עם אחד מתלמידי הישיבה על דרגתו העצומה של רבינו, ואמר לתלמיד, אתם נכנסים לשאול שאלה, להתיעץ ומיד כאשר נתקלים במאור פניו והחיוך הרחב שלו שוכחים במי המדובר, כשאני מדבר איתו, עוד לפני שהוא מתחיל עם החיוך שלו אני מזכיר לעצמי במי המדובר.

בשיחותיו היה רבינו מזכיר את הבקשה שמבקשים בסוף תפילת שמונה עשרה: "ונפשי כעפר לכל תהיה. פתח לבי בתורתך". והיה מבאר, ראשית לכל אנו מבקשים להיות בדרגה מופלגת של ענווה - "כעפר לכל תהיה" ורק לאחר מכן מבקשים על "פתח לבי בתורתך". כי ככל שיהיה האדם מופלג בענוה יפתח לבו יותר וראוי לספוג תורה וממילא להיות תלמיד חכם.

גם כאשר היה חוזר מחו"ל היו בני הישיבה נוסעים לקבל את פניו בשדה התעופה בלוד, שם היו מקבלים את פניו בשירה ומחולות. רבינו בענוותנותו לא שבע נחת מהעסק שעשו מבואו ומביטול התורה שנגרם מכך ובפעם הבאה שנסע ביקש מראש שלא יבואו. כמה מהבחורים הלכו לשאול את פוסק הדור הגרש"ז אוירבך מה לעשות, מחד רוצים הם לכבדו, מאידך הוא הורה לא לבא. הגרש"ז פסק להם שהם חייבים לנסוע כיון שהוא מוסר את נפשו עבורו בנסיעתו לחו"ל. כשהגיע וראה את התלמידים ממתינים לו בנמל התעופה, התפלא על זה, והם השיבו שהלכו לשאול את הגרש"ז אוירבאך זצ"ל, ואמר שחייבים לנסוע, להכיר טובה לראש הישיבה על מסירות נפשו בנסיעותו לחו"ל למען בחורי הישיבה. מששמע זאת, לא הוסיף למחות.

(מגדלתו ומרוממתו')

'היסוד להצליח בכך', היה אומר רבינו, 'שהאדם יהיה נקי מכל חשבונות, הוא לפעול לשם שמים, ואז האדם נהיה נקי מכל מיני חשבונות, ואינו חת מאף נברא, ויכול לפעול בשוב וצלילות הדעת עפ"י האמת...'

מרן בעל 'שבט הלוי' זיע"א עם היסודות להצלחה בחיים

"אמר... ואמרת" (ויקרא כ"א, א')

'היסוד להצליח בכך', היה אומר רבינו, 'שהאדם יהיה נקי מכל חשבונות, הוא לפעול לשם שמים, ואז האדם נהיה נקי מכל מיני חשבונות, ואינו חת מאף נברא, ויכול לפעול בשוב וצלילות הדעת עפ"י האמת...'

'יתירה מזאת', היה אומר רבינו, 'כל זמן שכל פעולות האדם, הן בעניינים רוחניים והן בעניינים גשמיים, הם רק לכבוד ה' ולכבוד תורתו הק', הרי הוא מצליח, קושטא קאי וזוכה לאריכות ימים, ובפרט דיראת שמים היא יסוד החינוך, כל זמן שהילדים רואים דאביהם ואמם הם יראי אלקים מוכנים הם לקבל הדרכתם.'

שמעתי פעם בקלטת איך שמדבר רבינו לפני תלמידים בכינוס, וכך אמר: "כל השנים פחדתי, שמא כל מעשיי בהרבצת תורה באו חלילה מצד שמאל, דהיינו שלא לגמרי לשם שמים, אבל אחרי שאני רואה את הפירות, ב"ה, תלמידים מורי הוראה ומרביצי תורה, זה מגלה לי שמתחילה כבר המעשים היו מצד ימין לשם שמים..."

הנה סיפור מרטיט לב, שהיה עם רבינו. בערך בגיל 100 שאל אותו אחד מנכדיו, בזכות מה זכה הסבא לכוז אריכות ימים בבריאות גופא ונהורא מעליא?

נענה ואמר: "הנה בערב שבת קודש, לאחר תפילת מעריב, עובר הקהל הקדוש לומר 'גוט שאבעס', והנה לפני כשמונה עשרה שנה, עבר בין הקהל יהודי קדוש שהשכינה שרתה בפניו ואמר לי בהאי לישנא, 'הרב וואזנר, התגלה לי מהשמים שלמעשה כבודו היה צריך כבר ללכת לעולם האמת, אולם ישבו ודנו על כך בבית דין של מעלה, והחליטו שהיות וכל מעשיו לשם שמים, ע"כ יוסיפו לכבודו עוד 20 שנה לחיות בעולם הזה."

ואכן כאשר עברו שנתיים, והושלמו עשרים השנים שנקצב לו משמיא, עלה רבינו לעולמי עד...

סדר מביא לשוב דעת

'היסוד השני להגיע לשוב הדעת', היה אומר רבינו, 'הוא לחיות עם סדר וחשבון'. כידוע, רבינו זכה ליישוב הדעת באופן מופלג ביותר, וכל שיעוריו נאמרו בצורה מאוד ברורה ומסודרת, באופן שגם מי שלא למד את הסוגיא, יכול היה בנקל להבין את הדברים. ומסיבה זו הקפיד מאוד על זמני השינה, ועל סדר יום מופתי בכל הליכותיו, עד זקנה ושיבה ממש.

וסיפר הגר"א טויסיג שליט"א, שאמר לו רבינו: "מאות אברכים יכלו לצמוח לתלמידי חכמים ומורי הוראה, ורק מחמת זאת שהם גדלים בלי סדר ומחליפים ימים ללילות ולילות לימים, קשה להם לגדול..." והוסיף רבינו ואמר: "כמובן שיש מושג שאדם מונח בסוגיא ויכול להיות באופן חד פעמי ער בלילה לסכם את הסוגיא או לשננה, אבל באופן כללי חייב האדם להיות מסודר בשביל להצליח, אז יש לו ישוב הדעת..." על עצמו הוסיף רבינו וציין: "מידי יום מגיעים אלי שאלות של נפשות, ובשביל זה זקוקים להמון אחריות והמון יראת שמים... וכל זה שייך רק למי שיש לו ישוב הדעת ומנוחת המחשבה..."

מיד כשיצאו הפלאפונים, והיו כל מיני מחאות ע"ז מכמה אנפי, רבינו התריע בעיקר על כך שהפלאפונים עלולים להפריע למנוחת הנפש בעת לימוד התורה. הוא הטעים זאת בכך ש"כאשר האדם לומד ומעמיד לידו טלפון כממתין שיפריעו לו, בוודאי חסר בריכוז במנוחת הנפש הזקוקה ללימוד התורה..." בצורה זו הוא הגדיר את הבעיה של הפלאפונים...

"התבוננות" מביאה לשוב הדעת

"היסוד השלישי להגיע לשוב הדעת", היה אומר רבינו, "הוא להתבונן בכל פעולה או דבר שעושה". כידוע, רבינו היה לומד עם תלמידיו בספר מסילת ישרים, ואמר שמה שכתב המסילת ישרים (פ"ב ואילך), שהאדם צריך לחיות בהתבוננות, בזה מתחיל החיים של יהודי, ובזה נגמר החיים של היהודי, כי הדבר הכי גרוע הוא כשהולך האדם כסוס... ארוחת בוקר אוכל כמו אתמול, מתפלל כמו אתמול, לומד כמו אתמול, ללא שום התבוננות במה שעושה.

לזכרו ולשמו

אנו תלמידיו בניו ומוקירי זכרו של מורנו ורבינו הנערץ
גדול מזכי הרבים בדורנו

הגה"צ רבי ירחמיאל קראם זצ"ל

אשר גדלנו וטפחנו כאב לבנים ממש
וקרבנו יחד עם עוד רבבות לאבינו שבשמים
בפעילות הקירוב חובקת ארץ במסעותיו ודרשותיו מלהיבות הנפש
והנה עתה בהעלותו לשמי מעלה מוקף ומלווה בזכויות הרבות
זה הזמן לבא להוקיר ולהכיר טובה למורנו ורבינו זצ"ל
הגנו פונים בזאת לכל מי שזכה לקבל ממנו ולו במעט,
וכל מי שברצונו לגמול חסד עם נשמתו
להצטרף ללימוד משניות לעילוי נשמתו
רבי ירחמיאל בן יעקב ליבר הלוי זצ"ל

הלומד 100 משניות עד חג השבועות הבעל"ט יכנס להגרלת הענק

20 סטים 'משנה ברורה' - 'דרשו'

20 סטים 'לקראת שבת מלכתא'

20 סטים 'חפץ חיים' ו'שמירת הלשון' - 'דרשו'

30 ספר המפתח על 'המשנה ברורה' - 'דרשו'

100 ספרים של הרב קראם 'ותלמודו בידו'

לומדים 100 משניות כפי בחירתכם לע"נ הרב ירחמיאל בן יעקב ליבר הלוי זצ"ל
מתקשרים לטלמסר 03-6284900 מוסרים את הפרטים ונכנסים להגרלה

חבר תלמידיו, מעריציו וידידיו

"אחרי מאות ניסיונות כאלו, שמגיעים בזה אחר זה, אני נשבר!", הוא כותב בדמע, "ואז כשמישהו פותח את המקרר - אני רץ מהר ומחזיק את הדלת פתוחה - כדי להוציא את האוכל שלי או בקבוק עם שתיה קרה... זהו, אני מרגיש שכבר אני לא שווה כלום..."

על הצעיר שמנסה לשמור שבת, בסביבה שאינה מאפשרת זאת,
ועל 35 סניפים של הגמ"ח המיוחד לתאורת שבת כשרה

הרב יהושע לייבוזן

"וביום השביעי שבת שבתון" (ויקרא כ"ג, ג')

כמו רבים וטובים מהציבור החרדי, גם אני זוכה כבר שנים רבות להימנע משימוש בחשמל המיוצר בשבת. בשכונה בה אני מתגורר יש גנרטור כמובן, ונכון שהחשמל הפרטי עולה יותר, אבל גם לקיים מצוות אחרות זה לא בחינם, ואנחנו כיהודים ששים ושמחים לשלם ככל שנדרש, למען קיום מצוות התורה כדת וכדין.

לפני שבועות אחדים, נאלצתי לנסוע ולהתארח בעיר אחרת לרגל שמחה משפחתית, ולמרות שמאוד ביקשתי שישגו לי דירה המחוברת לגנרטור, לא עלה הדבר בידי המארחים. היות וכך, החלטתי לקנות כמה פנסים רבי עוצמה של 'תאורת חירום', להטעין אותם לפני השבת, וכך להאיר את הבית בחשמל שאינו מיוצר בשבת. רגע לפני שהוצאתי על כך מאות שקלים, סיפר לי חבר שהוא מכיר גמ"ח שהוקם במיוחד למטרה זו, ומשאל לשבתות פנסים ומנורות נטענים, לטובת המבקשים להימנע משימוש בחשמל המיוצר בשבת. הרמתי טלפון אחד, והצטיידתי במנורות חדישות ומשוכללות פי כמה וכמה, ממה שהייתי מרשה לעצמי לקנות, ללא כל עלות.

שמחתי מאוד כמובן, אבל גם הסתקרנתי מאוד. מה זה הגמ"ח הזה? הוא קיים רק בשכונה שלי או שיש כאלו בעוד מקומות? מי עומד מאחורי היוזמה? כמה זמן קיים הגמ"ח?

החלטתי לבדוק את העניין, ולהפתעתי הרבה גיליתי, שהמטבע היה ממש מתחת לפנס, או במקרה שלנו מתחת לתאורת החירום: מי שמנהל את כל המערך הנפלא הזה, של השאלת מנורות השבת הוא לא אחר מאשר ידידי, הרב אהרן ידלר, מבכירי הפעילים ב'אחינו'.

"מה, רק עכשיו שמעת על הגמ"ח שלנו?", הוא שואל בחיוך, "אני ממש מופתע. יש לנו כבר 35 סניפים, ועוד היד נטויה בסייעתא דשמיא..."

המטרתי עליו גשם של שאלות: "מתי הקמת את הגמ"ח?", "מאיפה יש לך את המימון?", "איפה פרושים הסניפים?", "כמה מנורות בכל סניף?", ועוד ועוד...

אבל הרב ידלר עצר אותי ואמר לי: "אני אספר לך את הסיפור, ואם יישארו שאלות לא פתורות תוכל לשאול אותי אחר כך..."

באור פניך יהלכון

וכך סיפר הרב ידלר: "לפני מספר שנים, התקשר אלי יהודי נכבד שזכיתי להכיר במסגרת פעילותי, ואמר לי, שהוא רוצה לפתוח גמ"ח מיוחד לעזור לאברכים בקריית ספר, המקפידים להימנע מצריכת חשמל המיוצר בשבת.

"הוא הציע לתת לי כסף, ואני אקנה מנורות ואשאל בשכונה שלי לאברכים הזקוקים לכך. כמובן שהסכמתי בשמחה, והגמ"ח יצא לדרך. אבל בתוך זמן קצר מאוד, התברר שכמות המנורות לא מספיקה. כבר ביום רביעי היה נגמר לנו המלאי, וההרשמה להשאלת מנורות נפתחה רק ביום שלישי..."

"שחתי לפי תומי לתורם הנדיב על ההצלחה הגדולה, והוא מאוד שמח לשמוע, וגם החליט להוסיף עוד תרומה הגונה כדי להגדיל את ההיצע, על מנת שנוכל לעמוד בביקוש. לא עבר זמן רב, והוא שלח לי סכום נוסף. אמרתי לו שיש כבר מספיק מנורות, אז הוא הציע שנפתח עוד סניף. כך פתחנו סניף ועוד סניף, בכל אחת מהשכונות במודיעין עילית, וכשהתרומות המשיכו להגיע, הקמתי סניפים נוספים בערים רבות אחרות. כיום יש לנו 35 סניפים כאמור, ואני מאמין שהמילה האחרונה עוד לא נאמרה בנושא הזה..."

אני התפעלתי מאוד מנדיבות לבו של האיש, ששומר בקנאות על כך ששמו לא יתפרסם כמי שעומד מאחורי היוזמה, אבל הרב ידלר מסביר לי שהסיפור רק התחיל...

יוצאים ובאים, יושבים ואוכלים ושותים, משוחחים וצוחקים ומחללים את השבת על ימין ועל שמאל, ורק הוא לבדו מנסה בתוך כל המהומה הזאת לשמור שבת ולהימנע מביצוע מלאכות... הוא רוצה לפתוח את המקרר כדי לאכול, והופס... אחיו הקטן החליט להבריג חזרה את המנורה. הוא משאיר את המקרר פתוח, כדי שהנורה לא תכבה, אבל דקה לאחר מכן מגיעה אמו וסוגרת את המקרר. המשמעות: מעכשיו ועד צאת השבת הוא לא יכול להשתמש במקרר! הוא משאיר אור בשירותים, ומישהו כיבה. אחותו מרחמת עליו ומדליקה לו את האור: "אסור לך להדליק!", היא משתפת בצערו, "אז הנה, אני אדליק עבורך!". הוא שותק, הוא יודע שאסור ליהנות בשבת ממלאכה שעשה יהודי...

האוכל לא כשר בבית, הוא לא יכול לאכול שום דבר ממה שאמא שלו מבשלת, גם בגלל הכשרות וגם בגלל השבת, הוא נאלץ לקנות לפני שבת את האוכל המוכן בדמים מרובים, ולבסוף אינו יכול להשתמש במקרר, ולפעמים גם מכבים לו את הפלטה, ולא מתוך כוונה רעה, אלא כי כך הבית מתנהל, הם בכלל לא מתחילים להבין מה זה אומר 'לשמור שבת', ועד כמה זה חמור.

"אחרי מאות ניסיונות כאלו שמגיעים בזה אחר זה אני נשבר", הוא כותב בדמע, "ואז כשמישהו פותח את המקרר, אני רץ מהר ומחזיק את הדלת פתוחה, כדי להוציא את האוכל שלי או בקבוק עם שתיה קרה... זהו, אני מרגיש שכבר חיללתי את השבת. אני לא שווה כלום!..." "אחר כך אני מגיע לבית הכנסת בתפילת מנחה, ורוצים לתת לי עלייה לתורה. אני אומר להם שאני לא יכול לעלות לתורה כי אני מחלל שבת..." איך אני יכול לברך על התורה כשאני לא שומר את מצוותיה?...".

ישמחו במלכותך

הפנייה הזו שהתקבלה באחרונה, היא לא הראשונה, ולמרבה הצער גם לא האחרונה, ובכל זאת יש בה משהו מיוחד, כי הצעיר משתף אותנו גם ברגשות שלו, בתחושת השפלות שמלווה אותו, בשברון הלב הנורא שהוא מרגיש בכל פעם שהוא נכשל, והוא גם כותב באופן מאוד פרטני, את שלל הקשיים והאתגרים הניצבים בפניו, בעודו מבקש לשמור שבת אחת כהלכתה.

רבני 'אחינו' כמוזן ענו לו מה שענו, דאגו לרפא את פצעי לבבו ולחזק את רוחו, להבהיר לו עד כמה חשובה בשמים כל פעולה שלו, כל מעשה שהוא עושה לכבוד שבת קודש, כל התגברות קטנה שלו מנענעת את הרקיעים כולם, ומורידה לעולם שפע של ברכה וישועה לו ולכל עם ישראל.

אבל אנחנו צריכים ללמוד ולהפיק את הלקח שלנו! כמה אנחנו צריכים לשמוח שזכינו להיוולד למעטפת הנכונה, למקום שמאפשר לנו לשמור שבת וגם להתענג עליה במקביל, בלי להתייסר ולסבול לשם כך.

ואולי אפשר לומר על דרך צחות, פשוט חדש במה שאנו אומרים בתפילה: "ישמחו במלכותך שומרי שבת... וקוראי עונג", מי שזוכה גם לשמור שבת, וגם יש לו את היכולת להתענג על שמירת השבת - כמה הוא צריך לשמוח במלכותו של בורא העולמים, שזיכה אותנו להיות חבל נחלתו ועם סגולתו.

"הציוד אמנם אינו מתכלה, אבל הבלאי גדול מאוד. מנורה שנמצאת בשימוש שנה שלימה, מאבדת מהיעילות שלה. הבטרייה כבר לא מחזיקה מעמד כל כך הרבה שעות, ומבחינתנו זה החלק הכי חשוב, אברכים משאירים את כל הבית חשוך, וסמוכים על המנורה הזאת שתאיר להם לפחות עד אחרי סעודת השבת. בחורף זה יכול להגיע לשיש ושבע שעות שהם צריכים תאורה. אם הבטרייה מתרוקנת אחרי ארבע שעות, לא עשינו כלום... שלא לדבר על נורות שנשרפות, ועל מנורות שנופלות ונשברות או נסדקות. "לכן, חוץ מקניית ציוד לסניפים חדשים, צריך כל הזמן לחדש את המלאי של הסניפים הקיימים, ומדובר בהוצאה לא פשוטה בכלל".

אני עבדך בן אמתך

הגמ"ח הזה גרם לי לחשוב, לא רק על מעשה החסד כשלעצמו, אלא גם ובעיקר על כך שזכינו, בני המגזר החרדי, להיוולד אל תוך מעטפת סובבת, המאפשרת לנו לשמור שבת בקלות וללא כל קושי.

אנחנו חיים בתוך קהילות, אנחנו לובשים בגדים מיוחדים בשבת, בכל בית מותקן שעון שבת, לכולנו יש פלטות שבת, וכל מקום עבודה חרדי יודע, שהוא לא יכול להעסיק אנשים ביום שישי אחר חצות, כי הם צריכים להתכונן לשבת.

אפילו אם חלילה נפל החשמל, בין אם הוא מגנרטור ובין אם לא, והפלטה כבתה, תמיד אפשר לסמוך על השכנים, ולשנורר קצת מים חמים לבקבוק של התינוק מהשכנים האחרים.

ומה קורה אם הילד לא מרגיש טוב? לכולנו יש מרפאת שבת בקרבת הבית, ובכל שכונה יש גם איזה 'גוי של שבת' אחד או שניים. אם נחפש מספיק, נמצא את הגוי, ונוכל להיעזר בו.

אבל לא כולם זוכים לכך! תחשבו על יהודים שלא זכו להיוולד אל תוך המעטפת המיוחדת הזאת, ועושים את צעדיהם הראשונים בשמירת התורה והמצוות. איזה מחיר הם צריכים לשלם! עם אילו קשיים הם מתמודדים! כמה אתגרים עליהם לצלוח, כדי לשמור שבת אחת ויחידה, ולא להיכשל בחילולי שבת לרוב!

בארגון 'אחינו' התקבלה באחרונה פנייה של צעיר מתחזק, שמספר לנו שהוא מאוד מאוד רוצה לשמור שבת אבל לא יכול...

לא נוכל להביא כאן את דבריו המלאים, אבל נוכל לספר את הסיפור שלו:

מדובר בצעיר, שבמשך שנים רוצה מאוד לחזור בתשובה ולשמור שבת, אבל תמיד דחה את הצעד הזה עד שיתדר לו, והוא כבר לא יהיה ברשות הוריו.

באחרונה הבין שהגיע הזמן, ושהוא לא יכול לדחות עוד את הצעד שהוא כל כך נכסף לעשות, והחל לנסות לשמור שבת.

למה לנסות? כי עד עכשיו הוא לא הצליח!

הוא ישן בסלון של הבית יחד עם אחיו. המשמעות היא שהוא לא יכול לכבות את האור מלפני שבת, ולהיכנס לחדר שלו כשהוא רוצה להימלט מחילולי השבת שמסביב. לא ולא! הוא נמצא בלב לבו של הבית, על כל המשתמע מכך, ודי לחכימא ברמיזא. התקשורת שצורכים בבית, כמוזן, אינה כשרה במיוחד וגם אינה שומרת שבת... כל בני המשפחה

ואז נפל מבטי עליו, נער צעיר שטרם הגיע לגיל מצוות, דומה שאינו מהסביבה הטבעית של חנות זו על כל מלבושיה של אנשי ירושלים וחוגי הקנאים, פיאותיו סדורות לו היטב מאחורי אוזניו, עומד בביישנות כמכיר בכך שאין זה מקומו הטבעי, מחזיק בידו קפט'ן מוזהב, ועומד בתור לתשלום. זה היה נראה די מוזר, מה לו או למי ממשפחתו ולכתונת פסים

סיפור מיוחד של השגחה פרטית על גלגולו של קיטל לליל הסדר

הרב אברהם פוקס

"אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאַמְרַתְּ אֲלֵהֶם" (ויקרא כ"א, א')

מה כתונת פסים, שלחתי את הבן שלי לקנות קיטל לבן מבריק לאבא שלי!! הוא מוודא שוב את אשר שמע ומסיים במהירות את השיחה. לאחר דקותיים הוא חוזר אלי ומספר לי את 'נס ההצלה של הקיטל'.

אני נמצא כבר אצל אבי מורי שיחי' בצפון הארץ שאצלו נחוג את חג הפסח בעז"ה, בימים האחרונים חשבתי רבות על איזו מתנה נאה לתת להורי שיחיו, וזה להזכירם לאחר זמן רב שלא חגגנו או שבתנו יחד, עקב המגיפה שפקדה את העולם כולו, ובחשדי ה' נחוג את החג, כבשנים עברו. פתאום נזכרתי שלפני שנתיים כשהייתי אצל הורי בליל הסדר ושחו אודות הקיטל שאבא לובש, הוא אמר שיש קיטל יפה מבריק ומרשים, ממש מלכותי ומתאים לליל הסדר, שבעיקר מצוי הוא אצל קהילות החסידים. ביררתי אצל אמי שאכן עדיין אין לו קיטל שכזה, כמו גם מידת החליפה, וקניתי לו למתנת חג. ואכן לפני כמה שעות הגעתי עם חלק ממשפחתי לבית הורי, כששאר בני המשפחה מתעתדים לבוא למחרת בערב החג. וכשנתי לאבי את מתנת החג, זה שימח אותי ביותר, הוא נהנה מהקיטל וההפתעה גם יחד, ושמחתי גם אני על מצוות כיבוד אב בהידור שזכיתי לקיים. אלא שלאחר מדידה קצרה התברר שלא מידות חליפתו כמידות הקיטל, והוא צריך מדה אחת יותר גדולה. התקשרתי לבעל החנות, הסברתי לו שאני לא יכול להגיע להחליף לפני החג, ואם יש אפשרות שאשלח את אחד מילדי לקחת קיטל נוסף ואת הראשון אחזיר מיד לאחר החג. בעל החנות ברוב טובו

זה קרה לי לפני כחודש, בליל בדיקת חמץ, הכנות אחרונות לחג הקרב ובא, בדיקת החמץ הסתיימה לה זה מכבר, ואני שם את פעמי לחנות ההלבשה לקחת את החליפה החדשה שקניתי לכבוד החג, ונשארה שם לאי אלו תיקונים. החנות עמוסה בלקוחות, המוכר בפנים מסבירות ומאירות עובר מקונה לקונה, הרוגע שעל פניו מלמד שהוא מורגל בכגון דא. לזה הוא מלביש את הקפט'ן המוזהב, לאברך צעיר שמודד בהתרגשות את הקיטל המבריק שילבש לראשונה בחייו בליל הסדר, מסייע בבדיקת האורך, המתאים הוא אם לאו, ממש עבודת המידות... אני מחכה לתורי תוך שאני סוקר במבטי את מיני המלבושים הקיימים בחנות, דומה שכל החסידויות ימצאו פה את לבושם, חלק, פרחוני, מוזהב, לבן ועוד.

ואז נפל מבטי עליו, נער צעיר שטרם הגיע לגיל מצוות, דומה שאינו מהסביבה הטבעית של חנות זו על כל מלבושיה של אנשי ירושלים וחוגי הקנאים, פיאותיו סדורות לו היטב מאחורי אוזניו, עומד בביישנות כמכיר בכך שאין זה מקומו הטבעי, מחזיק בידו קפט'ן מוזהב, ועומד בתור לתשלום. זה היה נראה די מוזר, מה לו או למי ממשפחתו ולכתונת פסים. לו היה זה חודש קודם, זה היה מובן, חשקה נפשו להדמות לחוגי הקנאים, לפחות בפורים. אבל כעת, חודש לאחר פורים? השארתי את הספק בליבי, כל אחד וענייניו הוא. התור מתקדם במהירות והנה, אני מקבל את שלי, משלם ויוצא לדרכי, במסדרון היציאה מהחנות אני מבחין בו שוב, רכון על פנקס הצ'קים שהצמיד לקיר וכותב את סכום התשלום, המסדרון היה די צר ואני נוהר שלא להיתקל בו כדי לא להפריע בכתיבת הצ'ק. עיני נופלות על הצ'ק ושם בעליו מתנוסס למולי, אני ממשיך ללכת וקולט לאחר רגע, במי מדובר ומיהו בעל הצ'ק, אחד מחברי הילדות שמתגורר איתי בשכונה, אברך ליטאי מבית ומלידה, הוא בטח לא לובש זאת...

לא יכולתי לכבוש את סקרנותי, צלצלתי אליו ואמרתי לו בהלצה: ר' נתנאל, גנבו לך את פנקס הצ'קים וכרגע קונים בו כתונת פסים... הוא משתהה רגע בתגובתו, מעכל את הדברים, ואז פולט במהירות,

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק** שליט"א
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

הסתובבתי כמו סהרורי. הרי יש כל-כך הרבה אנשים שלא הולכים בדרך טובה, מה אני עושה בעניין? האם ניסיתי להוכיח אותם? ניסיתי לדבר על ליבם? ניסיתי להחזיר בתשובה לפחות אחד מהם? לא ולא! כלום לא עשיתי בעניין! האם חס ושלום אתפס גם אני בעוונם של אלו? נמלכתי באנשי ביתי, והחלטנו אני ורעייתי שתחי' להתחיל בפעילות...

הרב ישראל דחבש, מבכירי הפעילים בארגון 'אחינו', מספר על הרגע בו הפך מאברך כולל מן השורה, לפעיל המתרוצץ ברחבי הארץ, ומדליק את הניצוץ היהודי בכל מקום

יעקב א. לוסטיגמן

"אמר... ואמר" (ויקרא כ"א, א')

'אמור' ו'אמרת' להזהיר גדולים על הקטנים" (רש"י)

החרדית היחידה, אולי, בכל השכונה. רוב התושבים לא היו שומרי מצוות, והילדים לא ידעו הרבה על תורה, שבת ועל מושגים ביהדות. "נסענו לשבת להורים שלי, ופשוט התחלנו לאסוף ילדים לאמירת תהילים. אני ארגנתי תהילים לבנים, אשתי ארגנה פעילות מקבילה לבנות, חילקנו ממתקים ולימדנו אותם לומר 'שמע ישראל'. קצת הלכה בסיסית, קצת פרשת שבוע, קצת השקפה יהודית. פעילות קלילה ונחמדה שהילדים יצאנו ממנה מרוצים ומאושרים.

"שבת לאחר מכן נסענו שוב, וכך במשך שנים היינו נוסעים כל שבת לירושלים, לא וויתרנו על אף שבת. כשנעשה לנו קצת קשה להיות כל-כך הרבה אצל ההורים שלי, וכבר היו ילדים וזה לא היה אפשרי, שכרנו דירה במיוחד בשכונת 'בית-הכרם', והיינו מתגוררים בה רק בשבתות.

"כל השבוע גרנו בבני ברק, שם דבקתי במורי ורבי הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א, שזכיתי להכיר אותו עוד בתקופת לימודי בישיבת 'פורת-יוסף' בעיר העתיקה. הגר"ש בעדני היה מגיע כל שבוע לישיבה שלנו, ומאז דבקה נפשי בנפשו, ולא משה ידי מתוך ידו. אחרי החתונה גרתי בבני ברק, וזכיתי להיות תלמיד נאמן, השותה בצמא את דבריו עד עצם היום הזה, לאורך ימים ושנים. אבל שבתות - היינו עושים בירושלים.

"הפעילות עלתה לא מעט כסף, המאמצים נשאו פירות והתחילה

"היה זה לפני כחצי יובל שנים", מספר הרב ישראל דחבש, מוותיקי הפעילים בארגון 'אחינו', ומנאמני ביתו של מרן הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א.

"הייתי אז אברך צעיר, וזכיתי להשתתף באיזה כינוס, בו שמעתי דרשות שנשאו שני גדולי הדור הספרדים, מרן הגר"ע יוסף זצ"ל, ויבלחט"א חכם שלום כהן שליט"א. שניהם דיברו בחום רב על חשיבות הנושא של זיכוי הרבים.

"הם הזכירו אז את המעשה שמובא בגמרא, על כך שבאה מידת הדין לפני הקב"ה, ולימדה קטגוריה על עם ישראל שהרבו לחטוא. גזר הקב"ה שירד מלאך המשיחית ויכה ברשעים רח"ל, אבל לא ייפגע חלילה בצדיקים שבאותו הדור, כי היה ת"ו על מצחם, לסימן שהם מוגנים מפני המגפה.

"שאלה מידת הדין: במה שונים הללו והללו? ואמר הקב"ה שאלו חטאו ואלו צדיקים גמורים. אבל הקטגור לא ויתר ומילא את תפקידו נאמנה: 'הרי הצדיקים לא מחו ברשעים על מעשיהם', הוא טען, והקב"ה השיב: 'גלוי וידוע לפני, שגם אם הם היו מוחים ברשעים ומוכיחים אותם - הם לא היו שומעים להם, וכו' וכו' 'קשה לנו להבין את הדברים האלו, אבל סופו של המעשה היה שאכן הוסר הת"ו ממצחם של הצדיקים, וגם הם נתפסו בעוון הדור, לא עליכם ולא עלינו.

"הדברים הללו, שיצאו מליבותיהם של גדולי הדור, חדרו לעמקי לבבי ולא נתנו לי מנוחה", מספר הרב דחבש. "הסתובבתי כמו סהרורי. הרי יש כל כך הרבה אנשים שלא הולכים בדרך טובה, מה אני עושה בעניין? האם ניסיתי להוכיח אותם? ניסיתי לדבר על לבם? ניסיתי להחזיר בתשובה לפחות אחד מהם? לא ולא! כלום לא עשיתי בעניין. האם חס ושלום אתפס גם אני בעוונם של אלו?

"נמלכתי באנשי ביתי, והחלטנו אני ורעייתי שתחי' להתחיל בפעילות. אני גדלתי בשכונת 'בית-הכרם' בירושלים. היינו המשפחה

התעוררות של תשובה בשכונה. כמובן שהיינו צריכים להקים גני ילדים, ששם יוכלו לחנך את הילדים לתורה ומצוות, ולאחר מכן לשבץ אותם בחינוך תורני. הקמנו אז גם ישיבה לנערים מתושבי השכונה, שרצו ללמוד תורה, פתחנו בתי כנסת ו'ניערנו' את השכונה כולה.

"כמובן שהסטרא אחרא לא ויתר בלי מלחמה. קמו עלינו תושבים וניהלו נגדנו מאבקים, הפיצו פשקווילים ברחובות, השמיצו אותי באופן אישי, הגישו נגדנו תלונות במשטרה, ועתירות לבתי המשפט, ואכן הם נחלו הצלחות פה ושם, הוציאו לנו צווי סגירה, סגרו לנו בית כנסת, נאלצנו להעביר את הפעילות ממבנה אחד למשנהו, ולנהל מאבקים משפטיים, שכמובן עלו גם הם כסף.

"את כל המימון הזה הייתי משיג מתרומות. לא השתייכתי לארגון כלשהו. הייתי פונה ליהודים טובים, מספר להם על הפעילות, והם היו תורמים איש כמתנת ידו וכנדבת לבו.

"האמת שהתביישתי מאוד, אבל מורי ורבי הגר"ש בעדני שליט"א, המריץ אותי ודחק בי לקבץ תרומות. הוא היה יושב איתי בכולל, היינו לומדים ביחד, ואז הוא היה אומר לי: 'ישראל! אני רוצה שתאסוף עכשיו כסף מהאברכים בכולל. תעבור עכשיו בין האברכים, ותושיט את היד שלך לבקש נדבה למען הפעילות שלך!...'.

"אני התביישתי וניסיתי להתחמק, אבל הוא היה מצווה עלי: 'עכשיו! אני יושב כאן ומסתכל, אני רוצה לראות שאתה אוסף כסף!...' כך הייתי מסתובב בין החברים שלי ומבקש נדבה, התביישתי מאוד, אבל הרב לא ויתר לי, הוא רצה לשבור את הבושה שלי, ללמד אותי שאוכל להיות עם עזות דקדושה.

"העזות הזאת, שקניתי אז באותם סיבובים של קיבוץ נדבות, תרמה לי רבות בפעילות ברחובות. כבר לפני כן לא הייתי ביישן גדול, אבל לאחר מכן קיבלתי אומץ גדול יותר, ולא פחדתי משום דבר, עד היום אני עוד פועל מכוחה של אותה עזות, בחסד ה' עלי וברחמי הגדולים.

"כשהפעילות הצליחה עוד יותר, וכבר היינו צריכים להכניס ילדים לישיבות. הגעתי למבוי סתום. עמד בפני ילד בן 14, שלמד בבית ספר ממלכתי כל שנותיו ביסודי, הוא מלא וגדוש ביראת שמים, יש לו גם קצת ידע בגמרא, אבל הוא לא יכול להתקבל לשום ישיבה נורמלית! איך יקבלו אותו? הוא בא מעולם אחר, כל המושגים שלו נרכשו בבית ספר חילוני!

"כך הגעתי לארגון 'אחינו'. זכיתי להכיר את הרב חיים גולדברג, כיום ראש ישיבת 'באר יצחק' במודיעין עילית, ואת הרב משה זיהבי, שהיה אז פעיל מאוד מאוד בולט ב'אחינו', והם עזרו לי לשבץ את התלמידים האלו בישיבות שהוקמו במיוחד לשם כך, לקליטתם של צעירים מתחזקים שמגיעים מבתי שאינם חרדים.

"כמה שנים נמשך הסידור הזה. הפעילות שלי הייתה עצמאית, ורק כשהייתי צריך עזרה בהכוונה והפניה של בחורים לישיבות מתאימות - הייתי נעזר בפעילות 'אחינו'.

"ואז הציעו לי פעילי 'אחינו' שהכירו אותי, להצטרף לארגון 'אחינו' ולהתמקד בצעירים, להכניס אותם לישיבות קדושות, שבזה

מתמחה הארגון. כך פעם ועוד פעם עד שהדברים קנו שביתה בלבי, ואמרתי: למה לא? אני מוכן לנסות!...

"ואז החלטתי להצטרף. כתוצאה מכך גם הפעילות הלכה והתרחבה, ולאט לאט התחלנו לפעול גם בתל אביב ולאחר מכן ברמת גן, בראשון לציון, בחדרה, בנתניה, התרחבנו לאזור הדרום, הגענו לקריית גת, באר שבע, נתיבות, איפה לא...

"כך הפכתי להיות חלק מארגון 'אחינו'. הפעילות בשכונת 'בית הכרם' נפסקה עם השנים, באו אחרים שעשו עבודה טובה ב'ה', ואני שחיתי עם הזרם, יחד עם ארגון 'אחינו' בפרויקטים ופעילויות של קידום, עזרה, סיוע, הכוונה שיבוץ בישיבות וגם הקמה של ישיבות. "הקמנו במשך השנים ישיבות רבות, אני כבר לא יכול לספור. היינו פותחים מדרשה, מדליקים את הניצוץ היהודי, ורואים שיש כמה נערים שמתקדמים בצורה רצינית יותר, הלכנו ואספנו עוד כמה רציניים ממדרשיות אחרות, ופתחנו להם ישיבה. מינינו ראש ישיבה, מגידי שיעורים, מזכיר, טבח, מנהל משק, כל מה שצריך, וככה הישיבה החלה לפעול תחת חסותו של ארגון 'אחינו', עד שראינו שהישיבה עומדת בזכות עצמה, ויכולה לממן את עצמה עם התקציבים ושכר הלימוד וכו', ופשוט נתנו אותה במתנה לראש הישיבה או לרב המקומי, והמשכנו הלאה, להקמתה של ישיבה נוספת. יש כיום עשרות ישיבות שהוקמו באופן כזה על ידי 'אחינו', והיד עוד נטויה בחסדי שמים".

לזכר עולם יהיה צדיק

"אם אנחנו מדברים על ארגון 'אחינו' ועל פעילות הקירוב", אומר הרב דחבש בשולי השיחה שקיימנו עמו, "אי אפשר שלא להזכיר לטובה, את הגאון הצדיק רבי ירחמיאל קראם זצ"ל... אחד היה רבי ירחמיאל! אחד ויחיד בדורו בהיקף הפעילות! אין עוד מחזירים בתשובה ומזכי הרבים כמוהו! הוא היה פעיל אמיתי בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו. בכל רגע שהיה לו הוא חיפש איפה אפשר ליכות עוד יהודי, להחזיר עוד מישהו בתשובה, לפתוח את העיניים לנער נוסף, שיזכה להרגיש את מתיקות התורה.

"מסירות הנפש שלו לעניין הזה, היתה ממש על טבעית! אני זוכר שגם כשהייתי פעיל חדש וטר, והוא כבר היה 'שועל קרבות' ותיק, עטור ניצחונות, ומי שעל שמו נרשמו אינספור הצלחות של ישיבות שהוקמו, ומשפחות שלמות שזכו להתקרב ליהדות הודות לפעילותו, למרות הכל - הוא היה מאיר לי פנים, ומדבר איתי כאילו שאני והוא פעילים באותה רמה.

"תמיד הוא הציע עזרה: 'איפה שאתה רק צריך', הוא אמר לי, 'תרים טלפון ואני אשתדל לעשות כל מה שאפשר למען זיכוי הרבים'.

"נאות ביתי שתח' הזכירה לי, שפעם עשינו שבת התאחדות לפעילי 'אחינו', והיינו באיזה מושב, כל אחד בצימר משלו. בליל שבת ישבנו ללימוד משותף הפעילים, והנשים נשארו קצת בצד, בלי תעסוקה מיוחדת.

"היינו שם אולי חמש משפחות, כלומר חמש נשים ישבו ופטפטו והרב קראם שם לב. הוא לא חשב פעמיים, ניגש אל הנשים ושאל

**בשעת לילה מאוחרת, כשאחרוני מקבלי פניו ושואלי עצתו של הגר"ח
עזבו את אכסנייתו, נכנס הבחור אל הגר"ח, פניו חיוורות, עיניו מצועפות
בדמע ואבריו דא לדא נקשן: "באתי לבקש את מחילת כבודו, על כל מה
שעוללתי וחוללתי ברכבת, הן לא ידעתי כי כבודו הינו הרב מבריסק", כך
ביקש בתחנון רטוב. הגר"ח נחרד...**

גאב"ד 'חרדים', הרה"צ אשר אנשיל כ"ץ שליט"א, בעניינא דיומא: 'נהגו כבוד זה בזה'

"וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמימות תהינה" (ויקרא כ"ג, ט"ו)

איתא בחז"ל (יבמות סב:): שנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לרבי עקיבא וכולם מתו בפרק אחד, בין פסח לעצרת, מפני שלא נהגו כבוד זה בזה. וכבר ידועה ומפורסמת קושיית המפרשים, מאי טעמא נענשו דווקא בימים אלו בין פסח לעצרת, שהם מיועדים לימי שמחה, ימי הכנה למתן תורה וכדברי הרמב"ן (בפרשתן) שימים אלו שבין פסח לעצרת הם כימי חוה"מ. מה טעם סובבה ההשגחה, שתהא מיתתם בימים אלו, ובכך נהפך לאבל מחולנו?

מסופר, שבעת שסובב מרנא ה'חפץ חיים' זיעוכ"א ממקום למקום למכור את ספריו, חישב על אם אחת הדרכים לנסוע אף לעיר קובנה. אומר ועושה. אך מחמת יראתו המופלגת, התנה ה'חפץ חיים' תנאי עם פייבק העגלון, שלא תעלה על עגלתו אשה בשופ"א. פייבק הסכים בהינף יד ובזילזול גמור לבקשתו 'התמוהה' ואישר.

אך, לא איש כפייבק יפסיד נוסע, אמנם הבטיח, אך לא הבטיח לקיים... עוד באותה תחנה העלה אשה על עגלתו. נחרד ה'חפץ חיים' ופנה לרדת, כפי שנדרש. אך משהתחיל לרדת התפרץ עליו פייבק בחמת זעם, חירפו וגידפו כדבעי בכל מיני תארים שאין להעלותם על בדל שפתינו, עד שהבטיח פייבק לעצמו, כי אכן שילם לאיש כמעשהו על עזותו ב'מנהג שטות זה', עפ"ל.

ה'חפץ חיים' לא נע ולא זע, בחרש השיבו כי אל לו להתרעם כי אם על עצמו בלבד, הן סוכמו הדברים מראש, ומשלא עמד בהם - אין מקום לתרעומת. העגלון המשיך במסע גידופיו ודברי הגנאי החמורים, עד שנבלע הח"ח באופק, בדרכו להשגת עגלה חילופית שהשיג בסוף והגיע עמה לקובנה.

משנכנס פייבק לביהמ"ד בקובנה ביום השבת, השתומם לראות את הקהל כולו יושב ברתת, ומאזין בשקיקה לנועם צוף אמריותו של אותו הלך משונה וקבצן מוזר, שירד מעגלתו עבור חומרות שווא... פייבק שפשף עיניו בתימהון גובר ולא הבין את המתחולל: מה יש לו לקבצן זה 'למכור', ומאי טעמא שותים כל הקהל הקדוש בצמא את דבריו?...

פייבק פנה לחבריו העגלונים לדעת מי זה ועל מה זה, והללו תקעו בו עיני שור תם, תמהים על כי אין הוא יודע שזהו ה'חפץ חיים'

בכבודו ובעצמו, שזכתה קובנה שבא להאציל מהודו עליה... פייבק צנח מתעלף... האומנם את ה'חפץ חיים' בעצמו ביזיתי והשפלתי עד עפר? אויה לי, אוי לי ואבוי על סוסי, עגלתי ופרנסתי...

ללא אומר ובלא דברים נוספים, אץ פייבק בברכיים כושלות אל קדמת ביהמ"ד, ניגש למעלות הארון קודש והשתטח אפיים ארצה לפני ה'חפץ חיים', בבקשת מחילה על שככה עולל לו. "הן לא ידעתי כי כבודו הוא רבינו ה'חפץ חיים'..."

כאן הגיע תורו של ה'חפץ חיים' להתחלחל: "וכי יהודי אחר שאינו 'חפץ חיים' מותר לבזות ולהשפיל? וכי יהודי פשוט, כביכול, אין חובה לנהוג בו כבוד?!"

"משכך, אמנם על כבודי שהושפל - מחול-לך מחול-לך מחול-לך, הן לא ידעת, אך על כבודו של 'יהודי פשוט' שביזית ללא היתר וללא צדק - מי ימחל לך? הדבר אינו בידי ובינתיים אינו מחול!"

"ומה אעשה? האם אבדה תקוותי?" - ביכה פייבק. "אם תבטיח, כי מהיום והלאה תיזהר בכבודו של כל יהודי באשר הוא, ולא תפגע בכבוד זולתו, תהיה זו תשובת המשקל הנכונה ובכך תהא מחילתך!"

משהבטיח כן פייבק נאמנה, הושיט לו ה'חפץ חיים' את ידיו בחמימות, ובפנים שוחקות הכריז: "מחול לך! מחול לך!". (מקור: החפץ חיים חייו ופעלו).

כמה שנים לאחר מכן, שב על עצמו הסיפור בשנית בשינויי מיקום ואדרת, אי שם באוטבוצק - פולין. וכך היה המעשה:

בתחנת הרכבת השוממה המתונית שני יהודים. בהגיע הרכבת עלו שניהם על הקרון הצפוף, וראו כי נותר עבורם ספסל של שני מושבים בלבד. הצעיר מביניהם, בחור בעל בשר וקל דעת, ניגש לאלתר למושב הסמוך לחלון, תפס את רוחבו של הספסל והותיר לשני, איש זקן וצנום, מקום צר וקטן בקצה הספסל החיצוני.

שעות הנסיעה הארוכות הפילו שיעמום כבד על הבחור, שמצא תעסוקה הולמת בזילזול היהודי הזקן היושב לצידו. הוא החל לדחפו ולדחוקו אט-אט עוד ועוד החוצה מהספסל, תוך כדי דברי צחוק על שמשקיע זמנו בספרו הבלוי, ועוד כהנה וכהנה הוסיף להתלוצץ הימנו וללעוג למו, עד שבאחד מעיקולי הדרך מצא זמן מתאים לתת לו עוד דחיפה קלה, ובכך הפילו אפיים ארצה לקול תרועת צחוקו המתגלגל של הבחור המגושם.

הזקן שהתרומם בקושי לא שב למקומו, אלא נעמד בירכתי הקרון והמשיך בלימודו, ואילו השני השתלט על הספסל כולו. לא עברו רגעים עד ששקע בשינה עמוקה, כשחיוך הניצחון אינו מש מפניו לרגע.

משהתקרבה הרכבת אל יעדה, ראה הבחור מהחלון תכונה רבתית על רציף הרכבת. אנשים מרוגשים ממתנים, מן הסתם, לאדם נכבד שבא עמו ברכבת. משנעצרה הרכבת יכול היה לזהות את השלטים המקושרים המקדימים בברכת 'ברוכים הבאים' את רבן של כל בני הגולה, שר התורה, הגאון הגדול ר' חיים שליט"א, רבה של בריסק. התרגשותו של הבחור גברה, הוא לא האמין למראה עיניו, הן מזה זמן ועידן חפץ היה לראות ברבה של בריסק, והנה הוא הגיע עד אליו, ואף נסע עמו ברכבת אחת! תחושת החמצה נילוותה לו, כאשר חישב כי אילו היה מגלה את הדבר מבעוד מועד, כי אז היה מבלה זמנו איתו, מאשר לבלות את זמנו לריק, בדברי קונדס וריב עם אותו זקן מובטל...

בהתרגשות גוברת התקרב לדלתות הרכבת, ומשאך נפתחו לרווחה - פרץ החוצה בכדי לתפוס מקום טוב, תוך כדי שרמס היטב בדרכו החוצה, את אותו זקן שעמד לו שם כמכשול עלי דרך. הבחור הגס ירד במהירות אל הרציף, ונעמד אל מול הרכבת לחזות בפניו של ה'בריסקער-רב', ולהתעלף לאלתר כשגילה, כי אותו זקן אינו כי אם... הבריסקער רב בכבודו ובעצמו! שהתעולל למו כל הנסיעה במעשי פשע וזילזול.

נוכל לתאר את אשר עבר עתה על אותו צעיר, שבחר ברבי חיים בריסקער כקרבן למעשי קונדסו...

בשעת לילה מאוחרת, כשאחרוני מקבלי פניו ושואלי עצתו של הגר"ח עזבו את אכסנייתו, נכנס הבחור אל הגר"ח, פניו חירות, עיניו מצועפות בדמעה ואבריו דא לדא נקשן: "באתי לבקש את מחילת כבודו, על כל מה שעוללתי וחוללתי ברכבת. הן לא ידעתי כי כבודו הינו 'הרב מבריסק'", כך ביקש בתחנון רטוב.

הגר"ח נחרד: "הלוא זה עתה פגעת ביהדות כולה - איך אוכל למחול על חשבונם?!"

ר' חיים המשיך להבהיר לו: "ראה, על עצם ביזיון של יהודי - אין לך נוקפך כלל, רק על שלא ידעת שהנני 'הרב מבריסק', על זה הינך מתחרט. וכי דם יהודי פשוט הפקר הוא?! וכי מי שאיננו 'הרב מבריסק' - מותר לעולל לו כך, לצערנו להשפילו ולבזותו עד עפר?! "מה תעזור מחילתי, כאשר עצם כבודו של כל יהודי קל בעיניך? אינני רשאי ואין ביכולתי למחול לך!".

כך השיב רבן של ישראל, למי שאינו מבין כבודן של ישראל מהו.

ספירה לכל אחד

תנו רבנן (מנחות ס"ה): "וספרתם לכם" - שתהא ספירה לכל אחד ואחד (ועי' ברמב"ן בפרשתן שמקיש מצוות וספרתם לכ"ם כמו מצוות ולקחתם לכ"ם שחיובו לכל אחד ואחד, שיספור ומנה כל אחד בפיו ויזכיר חשבונו).

וטעם הדבר שנצרך שתהא 'וספרתם לכם' - ספירה לכל אחד, דהרי עבודת ימי הספירה היא בכדי להתכונן בה כראוי לקבלת התורה, ולימטי טהור להאי יומא רבה. והנה הדרך לקבלת התורה שונה מאיש לרעהו, כל אחד עם 'הפעקל' שלו, כל אחד עם חבילת הניסיונות שלו, ירידותיו ועליותיו, וכפי שאמרו חז"ל (ברכות נח:), תוספתא שם פרק ו, תנחומא פנחס ט) כשם שאין פרצופיהן שווים כך אין דעותיהן שוות. הרבה דרכים למקום אך תוצאה אחת לה - קבלת התורה.

ובוודאי אשר גם לזה כיוון שלמה המלך ברוב חכמתו (קהלת א ז): "כל הנחלים הולכים אל הים" - הוא ים התלמוד, שהדרך אל הים מלאה נחלים - לכל אחד נחל משלו, אך אין דומה נחל האחד למשנהו, אם בעבודת מידותיו ואם בהתגברות ניסיונותיו, ונחל זה בדייקא הוא המוביל אותו אל עבר הים.

מעתה נתבונן ונבין, שאף אם שונה הדרך ולכל אחד נחל מיוחד לו, עם כל זה חשיבות עצומה בפנ"ע לכל דרך משלה, שהרי "כל הנחלים הולכים אל הים" - הוא ים התלמוד "והים איננו מלא" - אלא אלפי דרכים לו. א"כ זהו הציווי המודגש "וספרתם לכם" - ספירה לכל אחד ואחד, כי הדרך לקבלת התורה, שונה הוא בתכלית מאחד לאחד - כל אחד עם הנחל הפרטי שלו, שמן שמיא הוכן עבורו.

השתא דאתינא להכי יובן בבהירות, עונשם של תלמידי ר"ע דייקא בימי שמחה אלו ימי חוה"מ, כי זה 'שלא נהגו כבוד זה בזה' הוא מפני שזלזלו כל אחד בדרך חבירו שהייתה שונה משלו, והיה כל אחד דבוק במשנתו תוך זילזול במשנת חבירו. אך ממצוות 'וספרתם לכם', היה להם ללמוד שהרבה דרכים למקום, והרבה נחלים הולכים אל הים, ומשלא למדו הימנה כך - נענשו ולקו בימים הללו דייקא. (ובאופן שונה ראה ב'שם משמואל' פרשתן ל"ג בעומר תרע"ב).

זכות האדם כפי זכות לשונו

שלמה המלך אומר במשלי (כו כא): "מצרף לכסף, וכור לזהב, ואיש כפי מהללו". הרבה דברי חכמה הטמין אותו חכם מכל אדם בו. ולדרכנו יש לפרשו דהכי קאמר: "מצרף לכסף" - בכדי להעריך שווי טיב הכסף, מביאים את הכסף לצורף, המתך אותו באור אש

מִרְנֵן ה'חֶפֶץ חַיִּים' זצ"ל כּוֹתֵב, כִּי מִלְפָּנִים הִיָּה דִּי בְּמָה שִׁיחַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲנָשִׁים מִיּוֹחַדִּים בְּכָל דּוֹר וּדּוֹר שֶׁבִּכְחַד דְּבָרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים כִּיבּוּ אֶת אֵשׁ הַיִּצָּר, וְה'חֶפֶץ חַיִּים' הוֹלֵךְ וּמוֹנֶה בְּשִׁמוֹתָם: "הַאֲלֹשִׁי"ךְ הַקְּדוֹשׁ, הַשֵּׁל"ה הַקְּדוֹשׁ, וּבְדוֹרֵנוּ הוּא הַמְּגִיד מְדוּבְנָא... אֲשֶׁר כִּיבּוּ אֶת אֵשׁ הַיִּצָּר!"

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם (ויקרא כ"ג, ד)

בפסוקים אלו ישנן כמה תמיהות הטעונות הסבר, אשר המגיד מדובנא רבינו יעקב קראנץ זצ"ל נדרש להן, ועל ידי משל נפלא הוא יוצק לפסוקים הללו הסבר נאה, טעם וחן.

אך לפני שניגע בהן נקדים ונאמר:

מילדותנו אנו רגילים לשמוע משלים מתוקים ופתגמים נעימים המיוחסים למגיד מדובנא. הגם שהם ערבים לאוזנו, ובדאי נהנים אנו להבין את הקישור בין המשל לנמשל, ומתפעלים מהחכמה הטמונה בדברים, אך עדיין עלינו לדעת כי הבנתנו מסתכמת ברובד הפשוט של הדברים בלבד. אין אנו יורדים לסוף דעתו, ואין לנו צל צילו של השגה עד כמה נשגבים הדברים מבינתנו.

ואולי כאן המקום להרחיב על כך מעט:

הן ידוע כי גאון הגאונים רבינו אליהו מוילנא זצ"ל, היה מפציר במגיד מדובנא לבוא אליו לויילנא להשמייע לפניו ממוסריו, ופעם כשנעדר מוילנא קרוב לשלוש עשרה שנה, כתב לו הגאון בפליאה: "ונפלאית היא בעיני, אשר לא בא אלי עד הנה זה שלוש עשרה שנה".

באגרת נוספת שכותב הגאון אל המגיד הוא מתבטא כך: "יבוא ידידי לביתי ואל יאחרו פעמיו, להשיב רוחי, ולהשתעשע אותי כפעם בפעם. כראות כתב זה יזרו נסיעתו ואל יאחר, דברי אהובו נאמנו המצפה על ביאתו לשלום".

יתירה מזאת; שמעתי בשם אחד הגדולים המפורסמים בדורו של המגיד, כי כל משל שהמשיל המגיד יש לו שורש גדול בהלכה, והוא עצמו יכול להביא הוכחות מן הש"ס לחלק ממשליו... מפליא!

מִרְנֵן ה'חֶפֶץ חַיִּים' זצ"ל בספרו 'חומת הדת' כותב, כי מלפנים היה די במה שייחד הקדוש ברוך הוא אנשים מיוחדים בכל דור ודור שבכח דבריהם הקדושים כיבו את אש היצר, וה'חפץ חיים' הולך מנה בשמותם: "האלשי"ך הקדוש, השל"ה הקדוש, ובדורנו הוא המגיד מדובנא... אשר כיבו את אש היצר!"

תלמידו הנודע ועורך ספריו של המגיד מדובנא, הגאון רבי אברהם בעריש פלאם זצ"ל, מספר סיפור מפעים בהקדמה לספר ה'מידות', הממחיש לנו מעט את עוצם העמקות הנוראה והשפעת הקדושה העצומה שהשרה המגיד מדובנא בדרשותיו חודרי הכליות והלב: כאשר נסע רבי אברהם בעריש להדפיס את ספרי 'אוהל יעקב' של המגיד מדובנא בעיר לעמברג, פגש את הגאון רבי יעקב אורנשטיין

זצ"ל, בעל ה'ישועות יעקב', ושמע ממנו כי בצעירותו כשהיה סמוך על שולחן חותנו הנגיד המפורסם רבי הירש וואהל זצ"ל, היה רגיל ללמוד בביתו ימים ולילות ביגיעה רבה יחד עם החברותא שלו, ידיו ורעו רבי הירשלה, אב בית הדין של העיר נהארד.

באותה תקופה הגיע המגיד להתארח בעיר, ורבי הירש וואהל הזדרז להזמין לביתו בכבוד גדול, ושהה בביתו מספר שבועות.

באותם ימים זכו ה'ישועות יעקב' וחברו רבי הירשלה לשמוע מפי המגיד חידושים נשגבים והבנות עמוקות בהרבה מחלקי התורה. פעמים רבות היה המגיד מיישב להם בכוחו הגדול סוגיות עלומות ומורכבות, או קושיות ראשונים הקשים כברזל, על ידי משל מבריק. הגאונים הצעירים היו יוצאים מכליהם מגדלותו, גאונותו ועמקותו, וגם כאשר דרש בבית המדרש הגדול בעיר, היו עוזבים את תלמודם ויוצאים לשמוע את דבריו ולהתבשם מאורו.

והנה ביום האחרון לפני שעזב המגיד את העיר לעמברג, פנה המגיד לבעל ה'ישועות יעקב' וחברו, ובקשם שהיום לא יבואו לשמוע את דרשתו בבית המדרש: "אין צורך שתבטלו את לימודכם הקבוע, טוב עבורכם להישאר ללמוד כדרככם בכל יום" - אמר ולא יסף.

הם מאוד התפלאו על דבריו, ושאלו את המגיד: "מה יום מיוחדים? הרי כל השבועות האחרונים יצאנו לשמוע את הדרשות שלכם?". אך המגיד השיב להם: "דעתי ועצתי היא שלא תבואו לשמוע את מה שאדרוש היום!".

ראה בעל החנות עם מי יש לו עסק, והשיב לו: "תראה בשביל אנשים כמוך יש לי תמונה מיוחדת במינה, הכוללת בתוכה את כל התמונות כולן, והיא גם זולה יחסית לתמונות האחרות"

התמונות: "הנה מצד אחד, תמונה זו משקפת נוף הרים שוויצרי שובה לב, יש בה חן פסטורלי מענג יוצא דופן. מצד שני, תמונה זו של שקיעת החמה, יש בה שיקוף מציאותי יום יומי, ומגוון צבעי המרגיעים של הבריאה מעניקים לה יופי מיוחד. מצד שלישי, תמונה זו משקפת סימטה ירושלמית עתיקה ונהדרת, נותנת נינוח עתיק ומיוחד מתקופות עברו. מצד רביעי, תמונה זו משקפת חוף ים תכול רחב ידים, ונותנת משב רוח מרענן ומרגיע לכל מי שמביט בה. כך שיש לי צדדים לכאן ולכאן באיזו מהן לבחור ולרכוש..."

"בנוסף", הוסיף הלקוח לומר, "גם המחיר כאן של התמונות די יקר, והנני מסופק עד איזה סכום ארשה לעצמי להשקיע בעד רכישת תמונה. לכן אני מתעכב כה הרבה, כי אני בעיצומן של ההתלבטויות..."

ראה בעל החנות עם מי יש לו עסק, והשיב לו: "תראה בשביל אנשים כמוך יש לי תמונה מיוחדת במינה, הכוללת בתוכה את כל התמונות כולן, והיא גם זולה יחסית לתמונות האחרות. המתן רגע ואביא לך אותה מהחדר הסמוך..."

הלך בעל החנות והביא מהחדר הפנימי מראה גדולה וממוסגרת. "את המראה הזאת", הסביר ללקוח, "תוכל לקחת איתך לכל מקום שתלך, להעמיד אותה מול נוף יפה, מול כיפת השמים בעת שקיעת החמה, מול גלי הים הסואנים, מול ההרים השויצרים היפהפיים. בקיצור, היא תשקף עבורך את כל מה שתחפוץ, ואגב, זו גם התמונה הכי זולה..."

אומר המגיד מדובנא, בכל מועד פירטה התורה את הדינים הקשורים אליו; מצות בפסח, סוכה בסוכות, שופר בראש השנה וכדומה, וכן לגבי שבת הוזכר בתורה איסורי מלאכה שאסורים לעשות בה: "שִׁשֶּׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלָאכָתְךָ: יוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַה' אֱלֹקֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה" (שמות כ, ט-י), אבל אין התורה מפרטת את החלק של העשה טוב, כלומר, מה כן אמורים לעשות בשבת ובמועדים, כיצד הם אמורים להיראות, ומהי מהותם

הם הפצירו במגיד שוב ושוב שיאמר להם מה הסיבה שבגינה הוא אינו מעוניין שיבואו לשמוע את הדרשה? והוא השיב להם: "בכל מקום ומקום שאני מגיע להתארח, לפני שאני עוזב את המקום, אני נוהג לדבר דברי מוסר ותוכחה נוקבים לעורר את ליבות ישראל, ואתם הרי רכי המזג ומבינים את עומק הדברים, וחושש אני איפוא על בריאותכם..."

הם חייכו למשמע הדברים, והגיבו למגיד בביטול: "אל ירא כבודו! אנחנו נלך לדרשה ולא נחלה, וכפי שמסוגלים גיבורי כח". כשראה המגיד כי עז רצונם לבוא, חדל מלשכנעם שלא לבוא. לאחר תפילת מנחה, בעת שעלה המגיד על מדרגות ארון הקודש כדי לשאת דבריו, החל הישועות יעקב' להתמוגג בבכי תמרורים, אך ורק מעצם ראיית פניו הבוערים כלפידים של המגיד! כה תיאר לימים הישועות יעקב' באוזני תלמידו של המגיד: "הבטתי במגיד ובתנועותיו ופחד קראני ורעדתי. עוד טרם פתח את פיו הקדוש, כבר הייתי שטוף דמעות, ואילו חברי רבי הירשלה שעמד סמוך אלי, שניסה להתאפק בכל כוחו קרוב למחצית השעה מלבכות, לפתע פרץ בבכי גדול ומר לב".

בסופו של דבר, צדקו דברי המגיד, ורבי הירשלה שהיה איש רך, חלוש וענוג לב חלה קשות בחולי מסוכן בגלל אותה דרשה, והיה נתון בסכנה גדולה, וקרוב לשלושה חודשים עברו עד שהצליח בקושי רב לשוב לאיתנו.

המגיד אכן ידע כי לפי רמת עיונם העמוקה של הישועות יעקב' וחברו, הם עלולים לרדת לסוף דעתו ולעומק דבריו, ועלולים ליפול למשכב ולחלות קשות, וחשש על בריאותם.

הקדמה זו נותנת לנו מעט השגה עד היכן עמקו דבריו של המגיד מדובנא; הנעימות והחביבות הגדולה בדרושים והמשלים הנפלאים הם בסך הכל מעטה על עומק נורא שטמונים בחובם, ואך גדולי עולם כמו; הגאון מוילנא, הישועות יעקב' וה'חפץ חיים' הבינו את עוצמתם והיקפם.

כעת נאזין בצורה אחרת למשלו של המגיד מדובנא, באמצעותו נבקש ליישב את התמיהות שיש כאן על הפסוקים הללו:

"תמונה המשקפת את מה שמראים לה"

המגיד מדובנא המשיל משל נפלא:

מעשה באדם שנכנס לחנות גדולה לממכר חפצי נוי, וביקש לרכוש תמונת קיר יפה ומרשימה. בעל החנות הפנה אותו אל מחלקת התמונות העמוסה בעשרות תמונות מרהיבות עין. הוא החל לעבור בין התמונות כשהוא בוחן כל אחת ואחת מהן בדקדקנות במשך שעה ארוכה.

בעל החנות שהבחין בלקוח שמתעכב יתר על המידה, הציע לו את עזרתו: "במה אוכל לעזור?", והלוקח השיב: "אומר לך מה, רצוני לרכוש תמונה אחת יפה, אבלמה אעשה שכל תמונה כאן יותר מוצלחת ומרשימה מקודמתה, כך שקשה לי להחליט באיזו מהן לבחור".

הוא שיתף את בעל החנות בהתלבטותו, בעודו מחווה באצבע אל

שורות מרתקות אפופות מסתורין, נמצאו בכריכת אחת ממחברותיו של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, וכך נכתב בהן: 'יצחק יאזען, רחוב נחמיה, נתן לי מקום באוטובוס ח' אדר תשע"ב, ואני צריך לבקש ממנו מחילה בל"נ'

עורכי הכתבים לקחו את פיצוח החידה כפרוייקט אישי, והסתערו עליו במלוא המרץ. ועד מהרה הצליחו לעלות על עקבותיו של יצחק הלז

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"וּסְפַרְתָּם לָכֶם..." (כ"ג, ט"ו)

בחלוף עלינו הימים הנעלים והמרומים של חג הפסח, אנו מתחילים להתכונן לקבלת התורה בחג השבועות הבעל"ט. ימים אלו שאנו בעיצומם - ימי ספירת העומר - ימי הכנה והתבוננות, התרוממות ודבקות, בהם אנו מתקדמים צעד אחר צעד במעלה ההר בעל 49 המדרגות, ומדי ערב מציינים את ההתקדמות בעת ספירת העומר... ובד בבד, בתוך כדי ההכנה לקבלת התורה, אנו מצויים באבל. לא נשמע כלי שיר ולא נערוך חתונות, אין מוזיקה עליזה ברקע וגם המספרות סגורות. וזאת עקב פטירתם של 24,000 תלמידי רבי עקיבא, 24,000 גאוני עולם ענקי רוח ומופלאי תורה.

והסיבה לכך, היא סיבה אחת: 'לפי לא נהגו כבוד זה בזה'. הם לא עברו על תרי"ג המצוות, ההיפך - הם קיימו את כל המצוות קלה כבחמורה, הן תנאים היו! צדיקים היו! שרפי מעלה היו! אבל היתה להם בעיה אחת: אי נהיגת כבוד איש ברעהו, דיבור לא מכובד בין האחד לשני, פגיעות הדדיות, עלבונות וכיוצא באלה.

הדבר מבהיל ומחייב מחשבה: ראשית, אין ספק שנהיגת כבוד היא ערך נאצל, מצווה חשובה, מטרה ויעד. אבל האם בעקבות אי נהיגת כבוד זה בזה מגיעים לכוז תוצאה? שנית, הכיצד נלקח סיכון על כל המשכיות קיום התורה? הלא אותם תנאים הם שהיו אמורים להמשיך את התורה, להפיצה ולפתחה הלאה.

מתברר, מבאר הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א ראש ישיבת 'עטרת ישראל', כי כאן נחשף עד כמה נהיגת הכבוד בזולת היא נקודה יסודית ובסיסית, כדרך ארץ קדמה לתורה. לפני שעוסקים בתורה עצמה, בקיומה, בהפצתה, בהתפתחותה, בהתעלות בה - עוד לפני כן על המידות האישיות להיות מתוקנות, על לומדי התורה להיות נוהגי כבוד, מנהלים יחסים טובים בין איש לרעהו. זהו הבסיס, יסוד הקיום, מכאן ניתן להמריא!

דווקא לכן, אי נהיגת הכבוד הובילה לתוצאה הקשה כי לא מדובר בערך צדדי הלוקה בחסר, או באיזו מעלה שאינה מושלמת. מדובר ביסוד הקיום, בבסיס עליו ניתן להציב את האישיות, את התורה, את המורשת. וברגע שנהיגת הכבוד אינה מושלמת - התוצאה הרסנית

ולכן קרה האסון, למרות שהוא מעורר חשש להנחלת התורה. שכן כשם שלקיום והמשכיות התורה דרושים אנשים בעלי רמה רוחנית כתנאים קדושים, כך ממש נדרשת עמידה בסטנדרטים גבוהים של נהיגת כבוד לפי דרגתם העילאית!

והואיל והם אינם נוהגים בכבוד איש ברעהו - ממילא אין סיכוי לקיום התורה, שכן לא ניתן להנחיל את התורה על ידי מי שחסר להם היסוד הבסיסי של נהיגת הכבוד זה בזה.

בפרשת השבוע אנו למדים על מצוות ספירת העומר שאנו בעיצומה, וזה הזמן להתבונן על משמעות הימים אלו, ולקחת לקח ודרך חיים. הבה נהפוך את הימים האלה למנוף של שיפור ביחסינו עם הזולת, לתקופת הטבה בנהיגת כבוד איש ברעהו, לשבועות בהם נמקד מאמץ במידות טובות, בבריחה ממחלוקת ומשנאת חינוס.

אם יש לנו יחסים עכורים עם מישהו - זה הזמן לטפל בהם, לבקש סליחה ומחילה, לפתוח דף חדש של חברות וידידות אמת, ללא משקעי עבר. וככל שנשפר את נהיגת הכבוד והיחס לזולתנו, ככל שננצל את הימים האלו להתבוננות ולשיפור מעשינו והתנהגותנו במידות טובות - כך נזכה להתכונן כראוי לחג השבועות, ונזכה לקבל את התורה בשמחה!

ילד בן 11 בשולי מחברת...

שורות מרתקות אפופות מסתורין, נמצאו בכריכת אחת ממחברותיו

של הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, וכך נכתב בהן: 'יצחק יאזען, רחוב נחמיה, נתן לי מקום באוטובוס ח' אדר תשע"ב, ואני צריך לבקש ממנו מחילה בל"נ'.

לאחר פטירתו, עורכי כתביו הבחינו בשורות המסתוריות הללו, וביקשו לעמוד על פשרן. נראה כי יש מאחוריהן סיפור מעניין, אותו ביקשו לגלות. מיהו אותו יצחק? האם פגש בו ברחוב נחמיה, או שמא הלה מתגורר בו? מה הקשר למקום באוטובוס? ועל כולנה - על מה ולמה כתב לעצמו שעליו לבקש ממנו מחילה? מה עשה אותו גאון שלא פגע באיש מעולם ליצחק המסתורי, שמחייב בקשת מחילה ממנו?! ולמה לא ביקש ממנו מחילה על אתר?!

אחד מעורכי הכתבים לקח את פיצוח החידה כפרוייקט אישי, והסתער עליו במלוא המרץ. עד מהרה הצליח לעלות על עקבותיו של יצחק הלז, וגילה כי מדובר בבחור צעיר כבן 14, המתגורר ברחוב נחמיה בבני ברק. עתה היתה החידה גדולה שבעתיים: מה היה טיב היחסים בין רבי אברהם לאותו בחור צעיר - שבאותה עת היה ילד כבן 11 בלבד!, מה הקשר למקום באוטובוס, והכי מרתק - מדוע רבי אברהם רשם תזכורת לבקש את סליחתו?!

הלה עשה מאמץ, ניגש לבית המשפחה, ושוחח עם אבי הנער וגם עם הנער עצמו, מבקש לעמוד על פשר התעלומה. הם הצטרפו לפליאתו - ככל שהתאמצו לא נזכרו בכל קשר קבוע או מקרי בין הנער לבין רבי אברהם, ויחדיו הם חככו בראשם שעה ארוכה. לפתע נזכרו, וסיפרו את הסיפור המדהים הבא:

היה זה שלוש שנים קודם לכן, בעת שישבו האב והבן באוטובוס קו 402 העושה את דרכו מירושלים לבני ברק. באחת התחנות עלה רבי אברהם גניחובסקי כשצורר מחברותו בידו, ולנוכח כך שלא היה מקום ישיבה פנוי - ביקש האב מבנו לקום ולהעניק את מקומו לאחד מגדולי הדור, והבן - שש ושמוח על ההזדמנות, הן זכות גדולה היא זו!

אלא שרבי אברהם סירב לשבת, וטען כי עלה לאוטובוס על דעת שיעמוד, ואין בכוונתו להתיישב בכסאו של הילד. מאידך האב התחנן והתעקש, עד שרבי אברהם נכנע והתיישב, תוך שהוא מתעניין לשם הילד ומקום מגוריו, ומודה לו בהערכה...

כעת מתברר, כי מטרה חשובה היתה לו בהתעניינות זו, לרשום לעצמו את שם הילד ומקום מגוריו למען יוכל לבקש את סליחתו בעתיד!

ולמה בעתיד? כי אותו גאון ידע גם ידע, שהלכה פסוקה היא שאין מחילת קטן פחות מבן 13 מועילה. ולפיכך - כך סביר להניח - לא ביקש ממנו מחילה על אתר, אלא - לא יאומן כי יסופר - רשם תזכורת את שם הילד ומקום מגוריו, כדי לבקש ממנו מחילה בעוד כמה שנים - כשהילד יהיה בר מצוה! ועל מה? - על כך שהילד שמח לתת לו את מקומו!

אלא שלא הספיק הגאון לממש את רצונו, וכעבור כמה חודשים נסתלק. אבל אותן שורות דוממות שכתב במחברת, יש בהן מסר בוחק, חודר כליות ולב:

עד כמה יש להיזהר שלא לפגוע, שלא לצער, לנהוג בכבוד זה בזה.

והלא דברים קל וחומר מאותו גאון עולם, שלא פגע ולא הכאיב לילד, ההיפך - ניסה בכל כוחו למנוע מהילד לתת לו את המקום, ונכנע רק לאחר לחץ כבד. ובכל זאת חש שמוטלת עליו חובה לפייס את הילד בגין אותו מקרה זוטר ועראי, עד שרשם לעצמו תזכורת לבקש את סליחתו לכשיהיה בר מצוה!

סיפור מופלא זה, שהופיע בגיליונות הקודמים של 'לקראת שבת', מאיר וקורא עד כמה החובה והזכות להיזהר בכבוד איש ברעהו, לשמור על כבוד הזולת מכל משמר, ואפילו של ילד קטן ורך בשנים, ובוודאי בקרב בני המשפחה. מי שרוצה לצמוח ולהתעלות, מי שמבקש לגדול ולהתרומם, הצעד הבסיסי והיסודי הוא לתקן את עצמו במידות טובות, להישמר ולהיזהר בכבוד הזולת עד אין קץ, ואם חלילה אירע ופגע - להזדרז ולבקש סליחה ומחילה.

וככל שנאמץ את דרך החיים הזו, וככל שנפתח בתוכנו מידות טובות ונעלות, וככל שנרבה להיזהר בכבוד הזולת - כך נזכה להיות ערוכים ומוכנים טוב יותר לקבלת התורה באהבה, ונזכה לקבלה ולשכנה בתוכנו מתוך רוב שמחה!

שיחת הטלפון שהכריעה חיים!

הסיפור הבא התרחש בבית יהודי נכבד, אשר חלה במחלה, שבאותה עת טרם היה לה מזור. האיש הלך ודרש ברופאים מומחים, כיתת את רגליו בין פרופסורים בעלי שם עולמי, ולא נחה דעתו עד שהציע שיטפלו בו גם בטיפולים ניסיוניים. אך כל המאמצים עלו בתוהו, ועם כל יום שחלף - הלך מצבו והחמיר...

הוא נועץ באחד מעסקני הרפואה המפורסמים, ונודע לו כי נמצאה תרופה חדשנית ופורצת דרך המצויה בשלבי פיתוח, ויש בה כדי לרפא את מחלתו. אפס, כי להערכת המומחים יקח זמן רב עד להשלמת פיתוח התרופה, ובכל יום ושעה חש האיש כי כוחותיו הולכים ואוזלים, והוא מוטל במיטה מיסר וחסר ישע...

בצר להם, פנו בני המשפחה לאחד מצדיקי הדור שליט"א, ותינו את צרתם. הם סיפרו כי אבי המשפחה עטרת ראשם חלה, והישועה בוששת מלבוא. בקול בוכים סיפרו על המשפחה הצעירה, ועל אשר אירע עם האיש המצוי בשיא פריחתו. כששמע זאת הצדיק התכסו פניו בשרעפים, ולפתע השיב ואמר:

'אם אינני טועה, הלא החולה הזה נפרד לאחרונה משותף עסקי. צאו ובדקו אם במהלך הפרידה אולי פגע בשותפו, אולי נפרדו איש לדרכו מתוך שנאה וכאב. ובאם כן - עליו לפייס את שותפו לשעבר, ואז יתרפא!' - קבע הצדיק, והוסיף אחר כך: 'אין די בכך כי מישוהו יבקש סליחה בשמו. על החולה בעצמו לבקש את הסליחה, להוציא את המילים 'מחול לך' מפיו של רעהו. אם יתגבר על עצמו, יפנה לשותפו ויקבל את סליחתו - או אז יתרפא לחיים טובים ומאושרים!'

הם שבו אל החולה וסיפרו לו את התשובה המפתיעה, אך בשומעו זאת - התקצף החולה מאוד. 'וכי עליו לבקש ממנו סליחה? והלא הוא שפגע בי, הוא שחטא כלפי, הוא שעשה לי עוול נורא. שאני אבקש ממנו מחילה?! - לא יקום ולא יהיה!' - קבע החולה.

אחד מבני המשפחה החליט לסייע במאמץ, ופנה בעצמו אל השותף

מי שמבקש חיים אישיים רגועים, מי שמבקש ליהנות מחיי שמחה ואושר - כל שעליו לעשות הוא להיזהר במידות טובות, בנהיגת כבוד בזולת.

ועוד יותר: אם חלילה פגענו, אם יש למישהו חור בלב בעקבות דברים שאמרו או מעשים שעשינו, כמה חכם לא להשאיר את הפגיעה כך, אלא לרוץ ולהשלים, לבקש סליחה ומחילה, להידבר ולשוב ליחסים תקינים. זה בכלל לא משנה מי הצודק, מה שחשוב הוא מי החכם - והחכם הוא זה שמבקש סליחה, שסוגר את העניין מאחוריו, שמשלים.

אם כך ננהג - בנהיגת כבוד הדדית, במידות טובות, בזהירות בכבוד הזולת, בבקשת מחילה על כל פגיעה - נבטיח לעצמנו חיים טובים ומאושרים, חיי שמחה ונחת! הביטוח הסודי...

צער גידול בנים! - מה לא נאמר על הצער הזה, שכולנו שותפים לו. החל מהקימה לילדים בלילה, בואכה המאמצים לגדל אותם רוחנית, לדאוג לכל צורכיהם, לשמור אותם ולשמור עליהם. אך יש משהו שיכול להציל מהצער הזה, ישנו כלי המבטח - ביטוח איכותי וחזק - מפני הצער הזה. זוהי תגלית מרעישת הנחשפת בספר 'בית יעקב' - אותו כתב אחד מתלמידי הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא ז"ע, וכך הוא מגלה:

'אם יש לאדם צער גידול בנים ר"ל, הסגולה לזה היא להיזהר ממחלוקת, להיות רודף שלום, להיות מהנעלבים ואינם עולבים, ובזה שב ורפא לו!' - כלומר, העצה והדרך להינצל מצער גידול בנים קרובה אלינו מאוד, קרובה ממש: לברוח ממחלוקת, להתחבר לחיי שלום ושלווה בין איש לרעהו, לא להשיב פגיעה לפוגעים בנו! אלו כלים שכל אחד מאיתנו יכול ליישם, כלים שמתקנים את המידות שלנו והופכים אותנו לאיכותיים יותר. הבה נאמץ את הדרך הזו, ונרוויח - בנוסף לחיי אושר ושלווה - מלוא חופניים נחת יהודית טהורה ואהובה, נכספת ויקרה!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

לשעבר. בשיחה מרגשת קצרה עורר את רחמיו לנוכח מצבו של שותפו לשעבר, והצליח להוציא ממנו הסכמה למחול. כעת, הגבירו כולם את הלחץ על החולה לפעול לפי הוראות הצדיק, ולפנות אל השותף לשעבר לבקש את מחילתו, ולבסוף - נטל החולה את שפופרת הטלפון ועשה את הבלתי יאמן...

הוא התקשר לשותפו לשעבר, שהיה המום בראותו את המספר שעל הצג. בקול חלוש תיאר את מצוקתו, וביקש משותפו לשעבר לומר שלוש פעמים מכל הלב 'מחול לך, מחול לך, מחול לך!' אך למותר לציין שהשותף לשעבר מיהר ומחל על אתר, ונפרד מחברו באיחולי רפואה שלימה והחלמה מהירה.

החולה מניח את הטלפון מידו, וכעבור שעה קלה נשמע צלצול, ועל הקו - אותו עסקן שסיפר לו על התרופה הניסיונית שטרם הושלם פיתוחה, והנה הוא מבשר לו כי באופן מפתיע וחסר תקדים, בשבועות האחרונים הוא מצא מאד פיתוח התרופה, ובאורח פלא - זה עתה התקבל במהירות שיא האישור ממשרד הבריאות האמריקאי, לעשות שימוש בתרופה החדשה. 'אתה מבין שחייך ניצל, כן?' - שאל העסקן את החולה ההמום, שלא הצליח להשיב מרוב הלם...

רק מאוחר יותר, הבין העסקן כי החולה היה כה המום עד שכמעט התעלף. הן בעיניו ראה כיצד רגע לאחר שקיבל את המחילה באופן מושלם, התבשר כי יש ארוכה למכתו ותרופה למחלתו! העסקן כלל לא ידע על כל הנעשה מאחורי הקלעים בסיפור המחילה הסבוך, ורק עכשיו הבין את פשר סיפורה הפלאי של התרופה:

מתברר, כי על פי דרך הטבע, התרופה היתה אמורה להתעכב עוד חודשים בהליכי הפיתוח והאישור. אבל שיחת טלפון אחת בין אדם לרעהו כאן בישראל, מחילה אמיתית וכנה מעומק הלב שחתמה סכסוך הדדי ופגיעות אישיות - היא שזרזה את התרופה בצנרת הפיתוח והאישור. תוך כמה ימים הגיעה התרופה ארצה, והאיש הבריא לחלוטין!

סיפור מופלא זה, אותו סיפר הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א בעדות אישית מפי העסקן הרפואי המעורב במקרה, חושף עד כמה השפעתה של פגיעה אישית, עד כמה ביכולתה להזיק ולחולל צרות.

המשך מעמוד 3 | מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א

סיפר שאמש הגיע יהודי מירושלים, וסיפר שיש שם יהודים שהולכים בגילוי ראש! הזדעזע, ומאז לא מצא מנוח לנפשו, זעק בנהמת ליבו: "ידעתי שבתל אביב יש פורקי עול ההולכים בלי כיפה, אבל בירושלים, פלטרין של מלך? הייתי בטוח שיכבדו את המקום הקדוש לפחות בפרהסיא!

שמעתי ובכיתי, וכל הלילה לא ישנתי!" ואנו, איך איבדנו רגשותנו?...

(קטעים מלוקטים מתוך הגדה של פסח - 'ויגד משה')

כדי לייסד עיתון חרדי, צריך פיקוח על כל ידיעה וידיעה, ולהזכיר שמו של הקדוש ברוך הוא על כל פרט ופרט, ואין הוא יכול להיות אחראי לכך. לכן אינו מסכים לקחת אחריות על העיתון!

בשעתו למדתי בישיבת הגה"צ רבי משה שניידר זצ"ל בלונדון. לפנות בוקר היינו לומדים בביתו. יום אחד באתי ומצאתיו עומד בפתח. אמר לי: "כל הלילה לא ישנתי!"

מדוע הקפיד החפץ חיים בעת זקנותו שתמיד יהיה חומש פתוח לפניו? ומדוע החליף לבושו בשנת תרנ"ה לבגד נכבד יותר?

"מי האיש החפץ חיים אוהב ימים"

הרב בנימין בירנצוויג

"ולא תחללו את שם קדשי" (ויקרא כ"ב, ל"ב)

טועים ההמון בענין לאו חמור זה של חילול ה', שהוא דוקא אם עושה עבירה או מעשה רע בפני אלו הרחוקים מתורה ומצוות ויאמרו 'הנה כך מתנהגים שומרי מצות?' או שיש שחושבים שחילול ה' הוא רק אם נעשה דבר החמור ביותר, אבל על עבירה קלה וכדו' לא יחשב בזה חילול ה'....

וטעות היא בידם! שחילול שם שמים הוא בפני כל אדם מישראל ואפילו בדבר הקל ביותר שעובר על רצון ה' מחלל בזה שם שמים רח"ל!! דברים אלו מפורשים בדברי רבי אליעזר ממין בספר היראים (מצוה ו) שכתב דברים נוקבים עד מאד: את ה' אלוקיך תירא ותן כבוד לשמו ושמו ממך מחלל, דכתיב בפרשת אמור "ולא תחללו את שם קדשי", ומקרא זה נוקב וירד עד לתהום, ועל לאו זה ידו כל הדוים, כי חילול השם ישנו בכמה דברים ואין להם שיעור, שכל המבזה אפילו מצוה אחת ומיקל בכבוד שמים, נקרא מחלל שם שמים.

על דבריו אלו של בעל היראים היה מרן החפץ חיים חוזר ומשנן תמיד, כדי להדגיש ולקבע בלבבות עד כמה חמור הוא עוון חילול השם, שעל כל זלזול קטן במצוה כבר נקרא מחלל שם שמים רח"ל. ומעיד תלמידו של מרן החפץ חיים הגאון רבי שמואל גריינימן זצ"ל שכשהחפץ חיים היה מזכיר דברי בעל היראים, פעמים רבות היו עינו זולגות דמעות מתוקף דבריו הקדושים והנוקבים.

עד כדי כך חשש החפץ חיים מעון זה של חילול ה', שהוא עשה פעולות כדי למנוע חשש זה, החפץ חיים נהג בכל הליכותיו כאדם פשוט, וכך היה נוהג במשך שנים רבות ללבוש בגד העושי מעור של צאן שהיה בגד של איכרים פשוטים, והכל כדי להצטנע כדרכו בקודש, וכל זה היה עד שנת תרנ"ה, וכמו שמספר חתנו מה ששמע מפי קדשו שאמר: שעד שנת תרנ"ה התלבשתי בחורף בבגד איכרים פשוט העשוי מעור של צאן, אבל אחר שהתפרסמתי, היה בזה חשש של חילול ה', ונאלצתי ללבוש בגד של עור התפור סחורה במחוז ועור מבפנים'. דבר זה אף כתבו החפץ חיים בספרו חפץ חיים לאוין ב' שככל שאדם חשוב ומפורסם יותר יש לו להקפיד עד למאד על כל הנהגה מפני חילול ה' היוצא מכל מכשול קטן בהנהגתו.

בספר 'מעשי למלך' מובא שהחפץ חיים היה רגיל לומר שבן תורה הוא בבחינת חייל בעל דרגה גבוהה אשר בגדי השרד הניתנים לו מהמלך והדרגות אשר על כתפיו מחייבים אותו להתנהג בדרך כבוד כאשר הוא לובש מדיו ועונד את דרגותיו יודעים הכל שהוא מן המקורבים למלכות, ואם יתנהג שלא בדרך כבוד הוא מחלל את כבוד המלכות.

פעם אחת אחר הח"ח לבוא לבית הכנסת בשחרית, לאחר סיום התפילה עלה על הבימה והכריז, שסיבת איחורו היא לא משום שנרדם, אלא מפני שהיה שקוע באיזו סוגיה תלמודית חמורה, ולשם אישור הדבר הרצה לפני הקהל את חידושי התורה שהצליח לחדש באותה שעה.

סיפר רבי מרדכי קופשטיין רבה של ראדין, שפעם אחת נזדמן הוא יחד עם הח"ח בעיר וילנא, ידעתי כי מרן הח"ח חייב לעזוב בו ביום את העיר בשל ענין דחוף, והנה הופתעתי כאשר ראיתיו משתהה ברחוב בוילנא, כששאלתי על סיבת הדבר, סיפר לי הח"ח שאמנם

ונאה דורש נאה מקיים היה מרן החפץ חיים בענין חמור זה של חילול השם, והיה נזהר בכל פעולה שעשה שלא יצא מזה ח"ו חילול ה', ומספר בנו הגדול הגאון רבי לייב זצ"ל על אביו שבזקנותו סמוך להסתלקותו, היה קשה לחפץ חיים מאד הלימוד מחמת חולשתו, ובכל זאת היה מבקש שיניחו חומש פתוח בפניו, כדי שלא יגרם חילו השם, אם יכנס אצלו אדם וימצאוהו יושב בטל.

עוד סופר על מרן החפץ חיים כי בצעירותו מפני מחלה וחולשה גדולה פקדו עליו הרופאים להפסיק מלימוד לתקופה ארוכה, והא קיים דברם מפני הצווי של "ונשמרתם מאד לנפשותיכם", רק שחש מאד מפני חילול ה' שיראוהו שאינו לומד, והלך לשאול בעצת מרן רבי ישראל סלנט, האם מותר לו לפתוח ספר לפניו רק למראית העין שיחשבו שעוסק בתורה ולא יגרם חילול ה'?

וסיפר רבינו ממרן החזו"א, כמדומה לי שראיתי או ששמעתי שבסוף ימיו, טרם הסתלקותו מצא איזה דקדוק בהלכות ציצית בחוטי הציצית שלא קיים, וציווה לעשותם עוד פעם. ומזה אנו רואים איך שצריך לדקדק בכל מצוה מתוך התבוננות בכל יום עד לסוף ימיו. אדם צריך להתבונן לפני שישן האריך עשה בשלימות הברהמ"ז, הנחת תפילין בשלימות, השמונה עשרה בכוונה, וכל שאר מעשיו. וכן רבינו בעצמו תמיד היה מתבונן על כל מעשיו ודרכיו. הנה מה שהעיד תלמידו הרה"ח ר' חיים יהודה ברנט שליט"א, בשנים האחרונות לחייו, בגיל מופלג, שינה רבינו עשרות מנהגים והנהגות.

לכאורה אולי הדבר האחרון ששינה, היה בקריאת שמו לתורה. כל השנים קראו לו לתורה: "עמוד מורינו הרב הלוי", בלי השם. יום אחד, הלך אצל הגבאי, רבי אברהם יהודה גולדשטיין שליט"א ואמר לו: "חוששני שזה נדונד פגם בכיבוד אב, שלא קוראים לי לתורה בשמו של אבא..." והורה לשנות מכאן ואילך, לקרוא לו בשם אביו. יש לזכור כי אביו נפטר לפני אולי שמונים שנה, ועדיין יש לו חשבון נפש מחודש בעניין כיבוד אב, מכבדו בחייו, מכבדו במותו. בעצם זה הכבוד הגדול ביותר, שיש לו כזה בן... (מתוך "ולא שבט הלוי בלבד")

המשך מעמוד 4 | הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

אחד הרופאים המומחים שביקר אצלו, התגורר בקרית טבעון הסמוכה לרכסים. כשנכנס אליו המשגיח, שאלו הרופא אם כואב לו משהו, והתשובה היתה: "לא". - "מטריד אותך משהו?", והמשגיח השיב שוב בשלילה. "אז למה באת אלי?" - התקשה הרופא להבין. ורבי דב השיב: "כדי שלאחר הטיפול שלך, ארגיש יותר טוב"... כשחזר מביתו של הרופא, הוסיף המשגיח ואמר למקורביו, שהנה רואים כאשר ילד נופל ומקבל מכה, הוא בוכה. אימו ניגשת אליו ומרגיעה אותו, והוא נרגע. ויש לתמוה: מה הרגיע את התינוק? הרי הכאב לכאורה לא עזבו! אלא, שכאשר הילד מרגיש את האהבה והדאגה של אימו, ניטל ממנו החלק הרגשי של הכאב, וממילא גם הכאב הגופני נחלש. "גם אני", הוסיף המשגיח, "משתדל לחשוב כל העת על אהבתו ודאגתו של השי"ת אלי, וממילא לא כואב לי כלום"... והנה כמה דוגמאות מתגובותיו השקולות והמדודות של המשגיח,

כפי ששמענו מבעלי המעשה עצמם: לאחר שובו מבית החולים, אמר לו אברך אחד ש"היה לי קשה לראות את מקום המשגיח ריק בסדר מוסר". הגיב המשגיח: "אני שמח לשמוע שהיית בסדר מוסר"... בדרכו של המשגיח לתפילה, ניגש אליו אברך וביקש לדבר עימו. אמר לו המשגיח בתמיהה: "וכי אינך רואה שאני נמצא עכשיו בהכנה לפגישה חשובה? אני הולך להיפגש עם הקב"ה!". כמו-כן היה אומר שאין לו בעיה לכוון בתפילה, כיון שהוא מדבר עם הקב"ה במשך כל היום... כשלקחו אותו פעם לרופא המתמצא באבחון מדויק על פי הלשון, ביקשו הרופא להוציא את לשונו. המשגיח יושב במקומו, ואינו עושה כפי שהתבקש. הרופא מבקש שוב ושוב, עד שהמשגיח השיב: "איך אני יכול להוציא לשון ליהודי?!"... (מתוך הספר 'מצוות בשמחה', בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

המשך מעמוד 5 | הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א

מבט כ'עוזרת בית'. אך כשמגיע היום הגדול - ערב שבת קודש, היום בו היהודי כביכול נכנס לחדר יחוד עם הקדוש ברוך הוא, והולך לשבת עמו ליד השולחן, כשמגיעה השעה בה צריך להכניס את הבית לאווירה של שבת, לראות את כבודה של השבת ולהתענג מאורה, נעמדת לה עקרת הבית במלוא הדרה, לבושה בבגדי שבת, פניה זוהרות, והיא מדליקה את הנרות המבשרים את בואה של השבת, ובכך מביאה בבת אחת את האור והשלווה של יום השבת לתוך הבית. או אז ניתן להבחין ולהרגיש, כי העבודות במשך כל השבוע כעבודת הכהן הגדול בבית המקדש! מצוות הדלקת הנרות שייכת לאשה, ובצדק, משום שעבודות הבית תלויות בה, ובהדלקת הנרות מרוממת היא את כל העמל והטורח, שטרחה בעבודות הבית בששת ימי המעשה, לפסגות רוחניות נעלות. בוודאי יש בכוחו של מבט זה לרומם את כל הבית, ולהפכו כנווה ומשכן לשכינה.

סיפר הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, שכשראה פעם במוצאי שבת קודש את אחד מגדולי תלמידי החכמים, כשהוא נושא את שקית האשפה למיכל האשפה, ניגש אליו ואמר לו: "שלום עליך רבי ומורי!". "ממתי הנך תלמיד?" - שאל אותו תלמיד חכם, אמר לו: "מעכשיו! עכשיו למדתי מכם שאין מקום להתחשב בגדלות בתורה ובזקנה, וכשצריך - מורידים את האשפה!"... אמר לו התלמיד חכם: "מדוע חושב אתה שיש במעשה פחיתות כבוד, והרי בבית המקדש בכל בוקר הפיס [הגרלה] הראשון היה מי תורם את הדשן, ומה היתה המלאכה שם, אם לא לרוקן את פסולת האפר שהצטברה על המזבח מיום האתמול?"... אמר לו הרב טורק: "צודקים אתם, אבל סוף סוף שם היה מדובר בבית המקדש", ענה התלמיד חכם: "אמת, אז אני אכן דואג שביתי יהיה בית המקדש!!!"... (מתוך הספר 'להאיר' - שבת)

שאעשה זאת בדיוק נמרץ!".

כמה ממשרתי המלך אספו את גזירי המפה אל תוך ארגז גדול. נטל היועץ את הארגז, פרש לאחד החדרים הסמוכים והחל במלאכת השחזור. כל אותה עת ישבו המלך ושאר המשתתפים בחדר הישיבות, והמתינו במתח ובקוצר רוח לראות, האם תצלח מלאכת השחזור של המפה.

כעבור כמחצית השעה, נכנס היועץ לחדר הישיבות כשחיוך גדול על פניו. עיני כולם היו נשואות אל המפה שבידו. קרעי המפה אוחו וכל הפיסות הודבקו זו לזו. ניכר שהיתה כאן מלאכת אמן מופרכת.

היועץ פרש את המפה לאורך השולחן, ולעיניהם המשתאות הראה לכולם כי צלחה מלאכתו, ואכן השחזור היה מושלם.

שבחו כולם את חכמתו של היועץ, והתפעלו מכישרונו, אך תהו בפניו: כיצד עלה בידו לעשות את הבלתי יאומן?

המשך מעמוד 16 | הרב אברהם פוקס

הסכים לבקשה, תוך שהוא מתנה זאת בצ'ק פיקדון. בלחץ הקונים שהיה בחנות, הוא לא שם לב שהוא נותן לבן שלי במקום קיטל, משהו אחר לגמרי, אלא שבורה עולם, מלבד זה שרצה שאזכה לקיים מצות כיבוד אב ואם כראוי, רצה שגם אתה תזכה ותסייע לקיים מצוה זו, תודה רבה לך, סיים בהקלה.

ולמה נזכרתי עכשיו בסיפור הזה, כי בפרשת השבוע שלנו, בפסוקים שעוסקים בטומאת הכהנים, רש"י מפרש "אמור ואמרת - להזהיר גדולים על הקטנים". דהיינו שהקב"ה אומר למשה להזהיר את הגדולים לשמור על הקטנים לבל יטמאו. מקשה על כך רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בספרו אזניים לתורה: מדוע דווקא במצוה זו שעוסקת בטומאת הכהנים מזהירים הגדולים על הקטנים? הלא את כל התורה כולה עליהם להנחיל להם! והוא תירץ ואמר, כי אנו רואים יסוד גדול מאד בענייני חנוך, מתוך הדברים הללו:

כאשר אב אומר לבנו לא לגעת באבן בשבת, הוא מרים את עיניו

המשך מעמוד 21 | גאב"ד 'חרדים', הרה"צ אשר אנשיל כ"ץ שליט"א

קטנה ובודק כמה פסולת וסיגים יש בו. "זכור לזהב" - כך גם את הזהב מתיכים באש, מכניסים אותו לכור ההיתוך, וכשנמס נפרדים הימנו הפסולת.

אך לא כן האדם, איך ניתן לדעת ערכו וחשיבותו של האדם? הלא אי אפשר להכניסו לא באור קטן ולא בלהבות הכור?... על זה נותן לנו החכם מכל אדם עצה טובה, לדעת ערכו בבדיקה פשוטה - "ואיש כפי מהללו" - כפי כמה שפיו מהלל לזולתו: אם פיו מהלל ומשבח את זולתו, ואינו חוסך שבח לשונו לומר מילה טובה לזולתו - הרי שנקי וטהור הוא מכל סיג ופגם. אך אם חלילה להיפך, שפיו אינו מהלל וחוסך שבח לשונו לומר מילה לזולתו, סימן מובהק הוא שהוא מלא סיגים ואינו צרוף. זוהי אבן הבוחן, אותה העניק לנו החכם מכל אדם, וכך הם דברי בן זומא שאומר (אבות ד א): "איזה מכובד המכבד את הבריות", שהיא בהא תליא.

אמר להם: "היה לי אמצעי עזר, שבלעדיו לא הייתי מצליח לשקם ולשחזר במדויק את המפה הקרועה!".

"מהו?", הסתקרנו כולם.

הפך האיש את המפה על צדה השני, והנה נגלה לנגד עיניהם תרשים גדול של דמוות אדם. אמר להם: "אנו התמקדנו כל העת במפה הגאוגרפית, ולא שמנו לבנו לדמוות האדם שהיתה מצוירת בצדה השני. שיחזור המפה על פי הצורה הגאוגרפית - הוא בלתי אפשרי. מה עשיתי? שחזרתי את פיסות המפה על פי תמונת האדם. דבר זה אפשרי, הרי כולנו מכירים את מבנה גוף האדם. ברגע שסיימתי את השחזור של תמונת האדם - ממילא שוחזרה גם מפת העולם"...

והנמשל: אם צורת האדם תתוקן - כל העולם יהיה מתוקן.

(לקט מתוך 'משכני אחריו' פרשת קדושים)

ורואה שכולם לא נוגעים. כאשר אב מסביר לבנו לא לאכול מאכל שאינו כשר, הוא מתבונן סביבו, ורואה שאכן כולם אינם אוכלים אוכל שאינו כשר. כל איסור אחר ילד מבין - אסור לאכול ללא ברכה, אסור לטלטל מוקצה, כי גם כל החברים שלו נוהגים איסור בדבר. לא כן במה שנוגע לאזהרות הכהנים על הטומאה. החברים שלו בכיתה אינם כהנים, ויש מקומות שהם הולכים, והוא כהן אסור לו ללכת. כשצריכים להילחם נגד "כולם", באה התורה ומזהירה "אמר ואמרת", להזהיר גדולים על הקטנים.

לפעמים הסתכלות חיובית וראיית השגחה פרטית בכל אשר קורה עמנו - אין עוד מלבדו! היא גם כן במצב של 'להילחם נגד כולם' כל החושים והסימנים מראים אחרת, אבל בכל זאת, לראות את הטוב שבכל דבר. וגם ובעיקר בדברים 'של סתם', שיש מי שדואג שנדרם ולא נראה את ההשגחה הפרטית שמלווה אותנו בכל צעד ושעל כלל בכלל.

וא"כ, דבר בעתו מה טוב, להעתיך בתפילה בתוך מצוות ספירת העומר (ברבש"ע אתה ציוותנו) 'ולתקן את נפשותינו וכו' מכל סיג ופגם', להרבות פעלים ולנצל את ימי הספירה האלו, ליתן כבוד זה בזה 'כפי מהללו', ובכך נהיה טהורים כצורף כסף וזהב, נקיים מכל סיג ופגם.

ונסיים בתורת בעל ההילולא, רבי שמעון בר יוחאי, שאומר (משנה שבת יד ד): "כל ישראל בני מלכים הן". ובנוסף לפשוטו הנוגע להלכה, יש בהכי גם רמז, שע"י שנהיה באחדות בבחינת 'כל ישראל' ביחד, בזה גופא מקבלים אנו דין של 'בני מלכים'.

"תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי", אמר

(מתוך שיחת גאב"ד 'חרדים')

ותכליתם, התורה לא פירטה

הסיבה היא, כי השבת והמועדים אין להם פנים קבועות, הם כמו מראה גדולה שמשקפת את מה שמציגים מולה, ואין לה משל עצמה כלום; אם מציגים אותה מול נוף יפה או מול גלי ים, זה מה שישתקף ממנה, וכן להיפך, אם ישימו אותה בחדר חשוך ואפל, היא תשקף חושך ואפילה. כך גם השבת והמועדים, כפי רמת ההכנה של האדם לקראתם, כפי מצב הרוממות והקדושה בו הוא יהיה נתון, כך יקבע צורתם ואופיים.

לכן אומרת התורה: "מועדי ה' אשר תקראו אתם", 'אתם' בלי וא"ו שהוא מלשון 'אתם', ללמדנו נקודה זו כי כל אחד ואחד מכם, לפי הכנתו בכמות ובאיכות כך יקראו אצלו המועדות 'מקראי קודש'. כל אחד ואחד קובע לעצמו כיצד יראו אצלו השבת והמועד. איזו כמות קדושה תעריך השבת על נפשו, ובאיזו רמה של התעלות יזכה להתעלות במועד.

ישנם אנשים, שהשבת והחג מתבזבזים אצלם ב'שינה בשבת תענוג', בפיצוח פיצוחים, בקריאת עיתונים ובפספסות סרק והבל. במקום להשיג בהם עונג רוחני צרוף. הם טועים לחשוב כי הם ימי בילוי לכל דבר וענין; חופש מהעבודה, עת לטייל ולנפוש, לאכול מעדנים ולשתות ממתקים, וכך עובר אצלם זמן יקר ומרומם מתוך

בטלה ושעמום, מבלי להשיג שום השגה רוחנית ונצחית. וישנם אנשים, שכל ההנאה שלהם בשבת ובחג היא קרבת אלוקים והשראת השכינה. הם רואים בימים אלו הזדמנות להשיל מעל צווארם את כל ענייני החולין ולהתעטף בשיראין של קדושה ורוממות. הם מנצלים את עיתונם לתורה ולמצוות, ולהשפיע רוחנית על כל בני ביתם.

זהו מה שאומרת התורה: "מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי"; אתם רוצים לדעת כיצד יראו מועדי השם? התשובה היא: "אשר תקראו אתם מקראי קודש!". על ידי ההכנה לקראתם והדיעה וההבנה כי הם מקראי קודש ולא עוד ימים פשוטים ושגרתיים, כך יקבע צורתם. "אלה הם מועדי" - כך הם יהיו. כאמור, בשביל להרגיש את קדושת השבת והמועדות, ובשביל לספוג מהאור הגנוז בהם, קיים תנאי מוקדם בל יעבור: "מי שטרם בערב שבת יאכל בשבת". כפי מידת הכנתו של האדם והכשרתו העצמית, וכפי מידת תשוקתו ורצונו להיטהר, להתקדש ולהתרומם, כך יזכה לקבל את הטהרה המושפעת עליו מלמעלה בימים אלו, ואשרי המשכיל לנצל את העיתים הללו לרומם באמצעותם את כל עבודתו הרוחנית.

(מתוך אוצרותיהם אמלא)

המשך מעמוד 19 | הרב ישראל דחבש

כך, יושב ומקדיש שעתיים ויותר, כדי לזכות כמה נשים בדברי תורה בשבת קודש.

"מה אומר ומה אדבר?", מסכם הרב דחבש "כשאנחנו מזכירים את הרב קראם, אנחנו צריכים לשאת תפילה קצרה, שהקב"ה יזכה אותנו ללכת בדרכיו, ולהידבק במידה הזאת של קירוב רחוקים בכל זמן ובכל עת".

אם הן רוצות לשמוע שיעור, שלא ישעמם להן... כמובן שהן שמחו מאוד, כי הוא הרי היה ידוע כמרצה מאוד מבוקש.

"וכך הוא יושב ומסר שיעור במשך יותר משעתיים, בלי להתכוון ובלי להסתכל בכלל כמה משתתפות יש. היא אומרת שהשיעור היה כל כך מרתק, שעד היום היא יכולה לחזור על חלקים ממנו, וכבר אז היא הרגישה שזה לא דבר מובן מאליו, שמרצה דגול ומפורסם כל

המשך מעמוד 27 | הרב בנימין בירנצוויג

שבעים שנה אמר: שעד עתה היה שרוי בפחד שמא לא יגיע לגיל שבעים, ויהיה בכך חילול ה', שהרי מבואר בכתוב "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים" ששמירת הלשון מאריכה ימים, ואם לא יגיע לגיל שבעים יהיה בכך חילול ה', שיאמרו הבריות שלמרות מה שפעל בענין שמירת הלשון, לא זכה לאריכות ימים, והוסיף, שאמנם אין עכשיו חילול ה', אבל עדיין אין קידוש ה', ואכן בהגיעו לגיל תשעים שנה, אמר, שכעת יש קידוש ה', ועשה סעודת מצוה על הוצאת הספר 'חפץ חיים'!!

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצוויג, כתבו ל: 7622500@gmail.com

נחפו לדרכו אלא שבעוברו ליד איזה בית, קראו לו למנין תפילת מנחה, ולמרות שכבר התפללתי חששתי שמא אם לא אכנס יגרם חילול ה', על כן דחיתי את הנסיעה ונכנסתי לבית להתפלל מנחה. עוד מסופר, כי פעם אחת לאחר שסיים תפילתו בישיבה, סר לבית מדרש הסמוך ומצא שם במקרה אחד מבחורי הישיבה, הח"ח הלך מיד לאותו בחור ואמר לו, דע לך שכבר התפללתי ונכנסתי לכאן רק לעיין באיזה ספר, הוא חשש שמא יחשוב התלמיד שאיחר לתפילה ויהיה בזה חילול ה', ולכן גדול וזקן הדור כופף את ראשו לבחור רך בימים ואמר לו הדברים הנ"ל.

בספר ביד הלשון עמ' 177 הביא מעשה נפלא: כשהגיע הח"ח לגיל

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

סיכום שבועי ב'דף יומי' בהלכה'

- ◆ מדוע מעמידים את השופר בצד ימים של השפתיים?
- ◆ האם ניתן לתקוע בראש השנה בשופר העשוי מִקָּרֶן של עז?
- ◆ המשתמש בחפצי חברו ללא רשותו - האם תמיד נחשב כגזול?

מהלכות תקיעת שופר

* בשעת קיום מצות תקיעת שופר, צריכים התוקע והשומעים לעמוד. והישענות על גבי סטנדר וכדומה, באופן שאם תינטל המשענת יפול הנשען - נחשבת כישיבה לענין זה.

* את כל ברכות המצוות יש לברך בעמידה, משום שאומרים בהן: "וציונו", כלומר שהקב"ה ציונו וקרבתו לעבודתו, והעבודה - בבית המקדש - נעשית בעמידה בלבד.

* בעת התקיעה בשופר, יש להעמידו בצד ימין של השפתיים, כדי להבהיל ולהכניע את השטן הניצב בצד ימין, כפי שנאמר: "וְהִשְׁטָן עֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשָׁטְנוֹ". ומי שאינו יכול להעמיד את השופר בצד ימין של פיו - אם יש באפשרותו להטות את פיו הרחב של השופר, שממנו נשמעת התקיעה, לצד ימין, יעשה כן.

* נוהגים לכסות את השופר בשעת הברכה על תקיעת שופר, והתוקע מכניס את ידו הימנית תחת הכיסוי של השופר, ואוחז בו בשעת הברכה.

* מנהג בני אשכנז וחלק מבני ספרד, שאחד מהקהל עומד ליד התוקע, ומקריא לפניו את סדר התקיעות כדי שלא יטעה.

* כשיש ברית מילה בבית הכנסת בראש השנה, יש לעשותה לאחר תפילת שחרית, לפני תקיעת שופר, מכמה טעמים.

באיזה שופר תוקעים בראש השנה?

* יש מן הראשונים שסובר, שרק שופר ממין הכבשים כשר לתקיעת שופר, וכל שופר אחר פסול. ולהלכה, אף שלכתחילה יש לתקוע דווקא בשופר ממין הכבשים, בדיעבד, ניתן לתקוע גם בשופר של עז, של יעל, וכיוצא בהם.

* חכמינו ז"ל תיקנו לתקוע בראש השנה בשופר 'כפוף', דהיינו, מעוקל; לאות ולזכרון לבני ישראל שיכופו את לבם בתפילה ביום זה. ובדיעבד, ניתן לתקוע גם בשופר 'פשוט', דהיינו, ישר.

* מותר לקיים מצוה בחפץ האסור בהנאה. אולם, האוסר על עצמו בנדר הנאה משופר, אסור לתקוע בו בעצמו, כיון שיש כאלו הנהנים מכך שהם תוקעים בשופר, והנאה זו אינה של מצוה.

מהלכות עבודה זרה

* חפץ ששימש כעבודה זרה של גוי, או שגוי השתמש בו לצורך פולחן לעבודה זרה, אסור בהנאה. אולם, אם גוי 'ביטל' את העבודה זרה שבחפץ, הריהו מותר בהנאה.

* חפץ ששימש כעבודה זרה של ישראל, או שישראל השתמש בו לצורך פולחן לעבודה זרה, אסור בהנאה לעולם, ולא ניתן 'לבטלו'.

* חפץ ששימש כ'תקרובת' עבודה זרה, אסור בהנאה; אך ישנם אופנים של תקרובת שאוסרים את החפץ רק כאשר דרך עבודתה של עבודה זרה זו היא באופן זה של תקרובת.

הלכות שונות

* אדם המשתמש בחפציו של חברו ללא רשותו, הוא גזול. אולם, כשמדובר בחפצי מצוה, בתנאים מסוימים, אינו נקרא גזול, כיון שחזקה היא שכל אדם שהוא מרוצה מכך שמתקיימת מצוה בחפציו.

* מן התורה, נדר אינו חל אלא על דבר 'שיש בו ממש', כלומר, שאדם אוסר עליו חפץ מסוים; בין אם אוסר אותו לענין הנאה ממנו, ובין אם אוסר אותו לענין עשיית מעשה מסוים בחפץ.

על קדושת יום ל"ג בעומר

מסוגל לתשובה, ליראת שמים, ולרפואת הגוף והנפש

1 בספר 'יערות דבש' כתב של"ג בעומר הוא יום מיוחד לתשובה - "וראוי לכל איש הירא וחרד לשום אל לבו יום ההוא לשוב בתשובה, כי זכות רשב"י מסייעת להבא לטהר, ולא לבלות זמן בעולם הזה בהבלי עולם, אשר הוא צער לצדיק".
ב'שפת אמת' מובא כי ל"ג בעומר מסוגל ליראת שמים, ובספר אורה ושמחה כתוב כי ל"ג בעומר מסוגל לרפואת הגוף והנפש.

מדוע חבש הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוז' שטריימל בל"ג בעומר?

2 הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוז' זי"ע היה לובש בגדי שבת בל"ג בעומר, והמשיל זאת לעני שקרובו הגביר עשה סעודת נישואין לבנו, וידע שאם יבוא לחתונה במלבושים רגילים איש לא ישים לב אליו, על כן בא לחתונה בבגדי שבת, כדי שאנשים ידברו אודותיו וכך יודע להם שהוא קרובו של הגביר המפורסם ויעלה ערכו בעיניהם... וכך גם הוא הולך עם 'שטריימל' בל"ג בעומר, כדי להתייחס כמקורבו של רשב"י.

מה אמר הרה"ק מקאליסק בטבילתו בבוקר יום ל"ג בעומר?

3 חסידים מספרים שהרה"ק רבי אברהם מקאליסק זי"ע, בעת טבילתו בצפרא דל"ג בעומר, אמר בלהט אש קודש: "הריני מקבל עלי קדושת היום".
ובספר 'בית אברהם' נאמר, כי הקב"ה נתן לבני ארץ ישראל את יום ל"ג בעומר כיום טוב, תמורת ימי 'יום טוב שני' שנתברכו בהם בני חוץ לארץ.

הברכה של הרבי מאלכסנדר לחסידיו ביום ל"ג בעומר

4 הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זצ"ל היה מברך את חסידיו ביום זה שיתקבלו תפלותיהם, כמו שהיה מברכם ביום כיפור.
והסביר על כך הרה"ק מפילץ זי"ע בספר 'שפתי צדיק', שהרי רשב"י אמר "יכולני לפטור את כל העולם כולו מן הדין", ובוודאי בכל שנה ושנה ביום זה אומר כן, ואם כן יום זה הוא כיום כיפור.

"כשהמשיח יבוא - זה יהיה בל"ג בעומר"

5 הרה"ק בעל 'צבי לצדיק' מבלאזוב זי"ע אמר פעם בסעודת ל"ג בעומר בעיר ריישא, כשדיבר בענין ביאת המשיח: "אני לא יכול לומר מתי, אבל נראה לי בוודאי, שמתי שזה יהיה - זה יהיה בל"ג בעומר".

(מתוך גיליון 'נעם שבת')